

ŽENA IN DOM

GR... 24. III. 1932

Dec. 24. III. 1932

krah. pallog.

16 30

9

15.044

NAGRAD JE
PRIPRAVLJENIH
ZA ODGO-
VORE

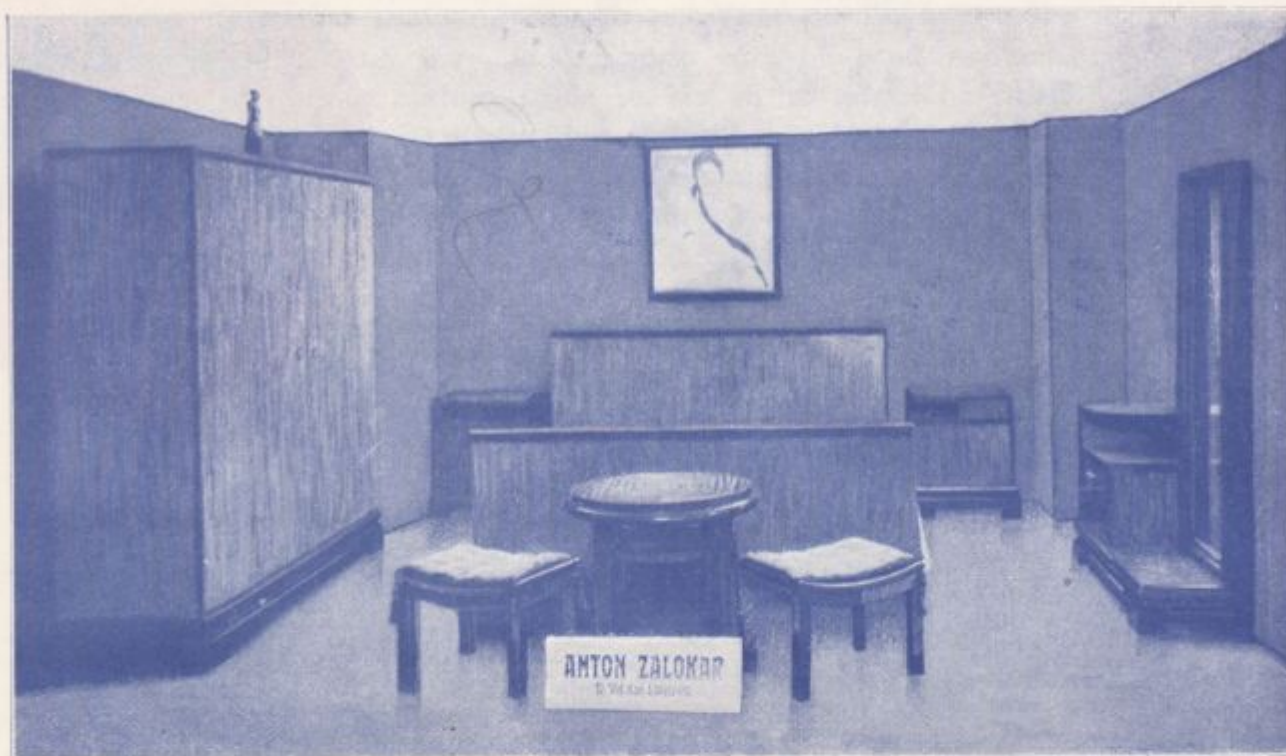

BREZPLAČNA
PRILOGA ZA
ROČNO DELO

ŠTEV. 3 - LETNIK III.

Spalnico kot prvo nagrado za rešitev vprašanja

Kaj je meni „žena in dom“?

j e i z d e l a l a t v r d k a

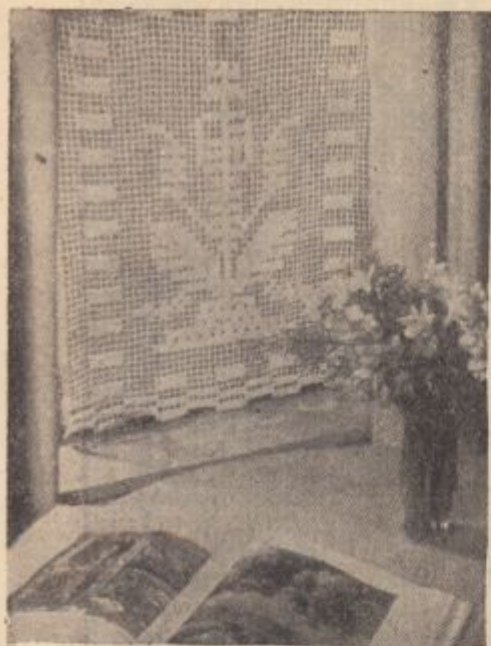
ANTON ZALOKAR

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

U S T A N O V L J E N A L E T A 1 8 5 6.

Tvrdba prevzema in izdeluje v vseh slogih po lastnih
ali danih načrtih popolno opremo stanovanj, kakor:
spalnic, jedilnic, salonov, trgovske opreme itd.
Za okusno in najsolidnejšo izdelavo se jamči!

Brezplačna priloga.

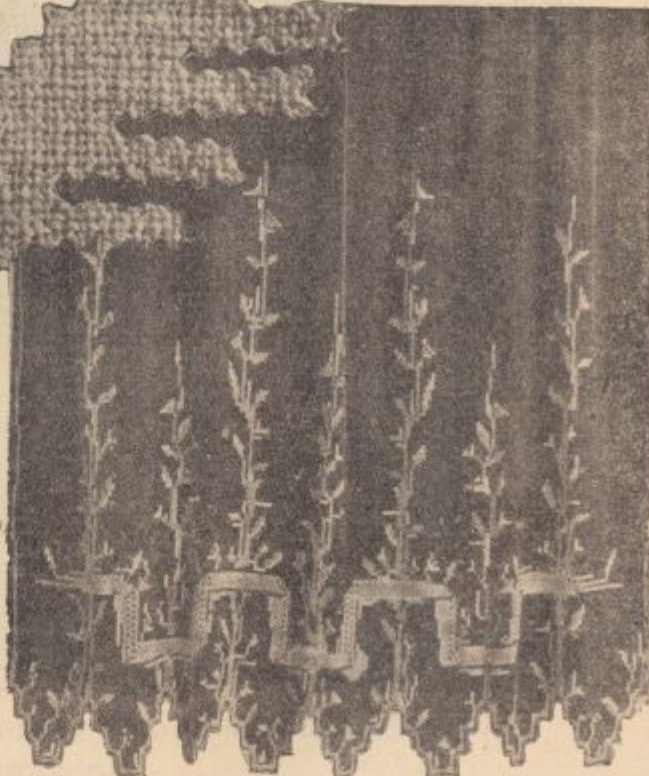
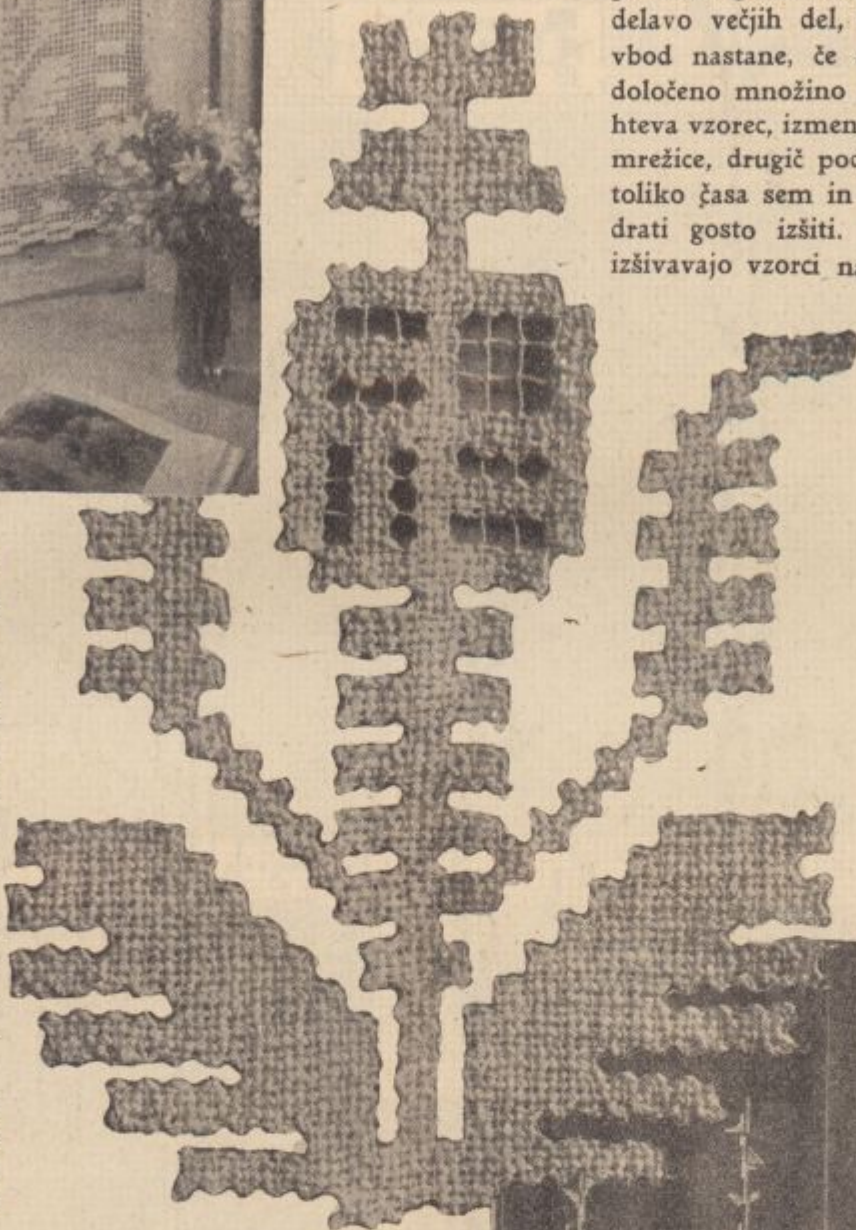

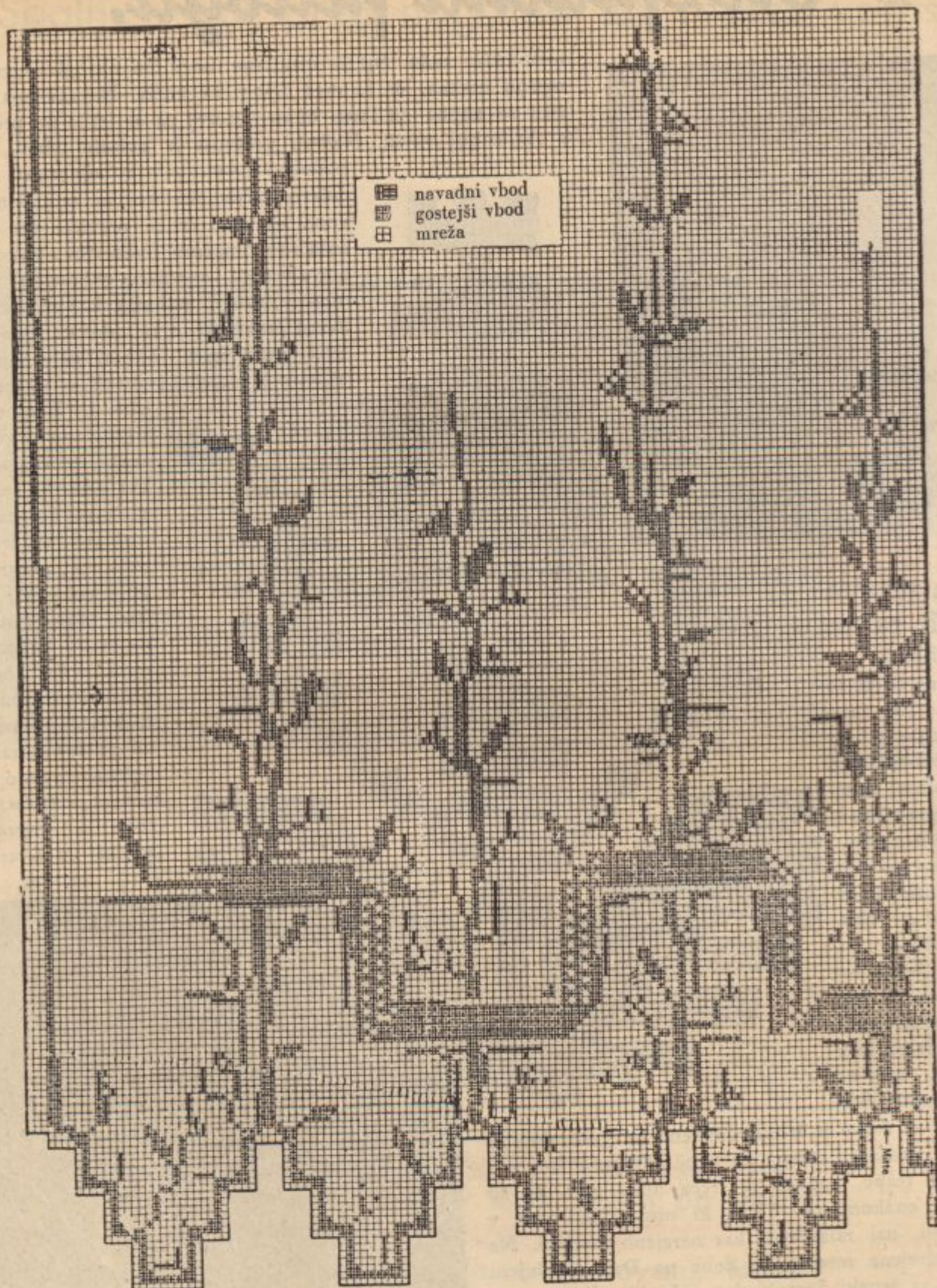
Dva vzorca lepih zaves za jedilnico.

Mrežane čipke so trpežno in lepo ročno delo, se lepo perejo in so zato priljubljene za telesno, posteljno in namizno perilo. Prav lepi so mrežani vložki, kombinirani s eklanimi čipkami, toledom, belim vezanjem, ažurjem itd. Dekorativne so pa cele mrežane zavesе, kakršne vidimo na sliki.

Mrežica za čipko je lahko narejena na roko, dobi se pa tudi tkana ali delana na stroj. Mrežanje samo ni posebno težko, pač pa je treba, dosti vaje, da so luknjice enakomerne. Tista, ki nima dosti vaje v mrežanju, naj rajši kupi kar narejeno mrežico. Na roko narejene mrežice se dobe na Drž. osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani, tkana strojna mrežica pa v trgovinah z ročnimi deli. Najlepše se dela mrežica iz bombažaste, močno sukanе prejice (kvačkanca) ali pa iz platnenega sukanca, kakršen se rabi za klekkanje in se dobi v predencih (štrenah), za pisano vezenje pa iz močno sukanе svilene niti ali pa barvaste mercerizirane preje, ki

nadomešča svilo. Nit za mrežanje mora biti okrogla in enakomerno sukana, da se med delom ne vozla. Napravljena mrežica se napne na lesen okvir, vzorec pa se izšije po predlogi z različnimi vbodi. Najbolj preprost je polnilni vboj, ki je podoben gobelinu in se rabi zlasti za izdelavo večjih del, ker ni zamuden. Ta vboj nastane, če se prevleče nit skozi določeno množino kvadratov, kakor zahteva vzorec, izmenoma enkrat nad nitko mrežice, drugič pod njo, kar se menjava toliko časa sem in tja, dokler niso kvadrati gosto izšiti. Skoraj največ pa se izšivavajo vzorci na mreži v platnenem vboju. Imamo pa dva platnena vboda, redkega in gostega. Pri redkem se prevleče nit dvakrat po dolžini kvadratov, nato se prekrizajo po širini tudi dvakrat, tako da nastane vezba kakor pri platnu. Pri gostem platnenem vboju pa se prevleče nit trikrat ali pa še večkrat po dolžini in ravno tolikokrat po širini. Ob robu se napravijo zobčki, in sicer na

ta način, da se mrežica najprej po vzorcu zobčkov ovije z dvojno nitjo, nato pa gosto obzanka. Preden se delo sname z okvira, se mora polikati, nato se šele izstrižejo zobčki. Za zavese, kakršne so na sliki, mora biti mrežica, ki ima 1 cm velike kvadrate, za izšivanje motivov pa precej debela prejica, svila ali volna.

Takile so zavitki pravih

domaćih izdelkov

jugoslovanske tvornice Dr. A. Oetkerja

Dr. A. Oetker-jev
vanilinov sladkor
za kuhinjo.

Ta zavitek radostuje, da zadobi velik puding, krema, kolač ali 1 liter likeris prijeten vaniljev aroma.
Vsečina tega zavitka nadomestuje 2-3 stroke dobre vanilije.

Doktor Oetker-jev
pecilni prašek
je najboljši!
Zakonito zaščiten pod imenom
Backin

Od gospodinj pohvaljen in
milijonkrat izkušen

Bactamid
(nadomestek za jajca)
od Dr. Crata in Dr. Oetkerja

nadomešča moč za shajanje testa in barvo jajc; noževa konica tega praška vsebuje moč barve enega rumenjaka kakor tudi moč enega beljaka.
Bactamid se koristno doda vsaki moči; nati jedi in pecivu, posebno omletam, žličajkom, rezancem, kroicam, cmo-kom, bahtelnom, kolačem, maslenemu in krhkemu testu itd. naka se dobi lepo obliko, in je lahko prebavljivo.

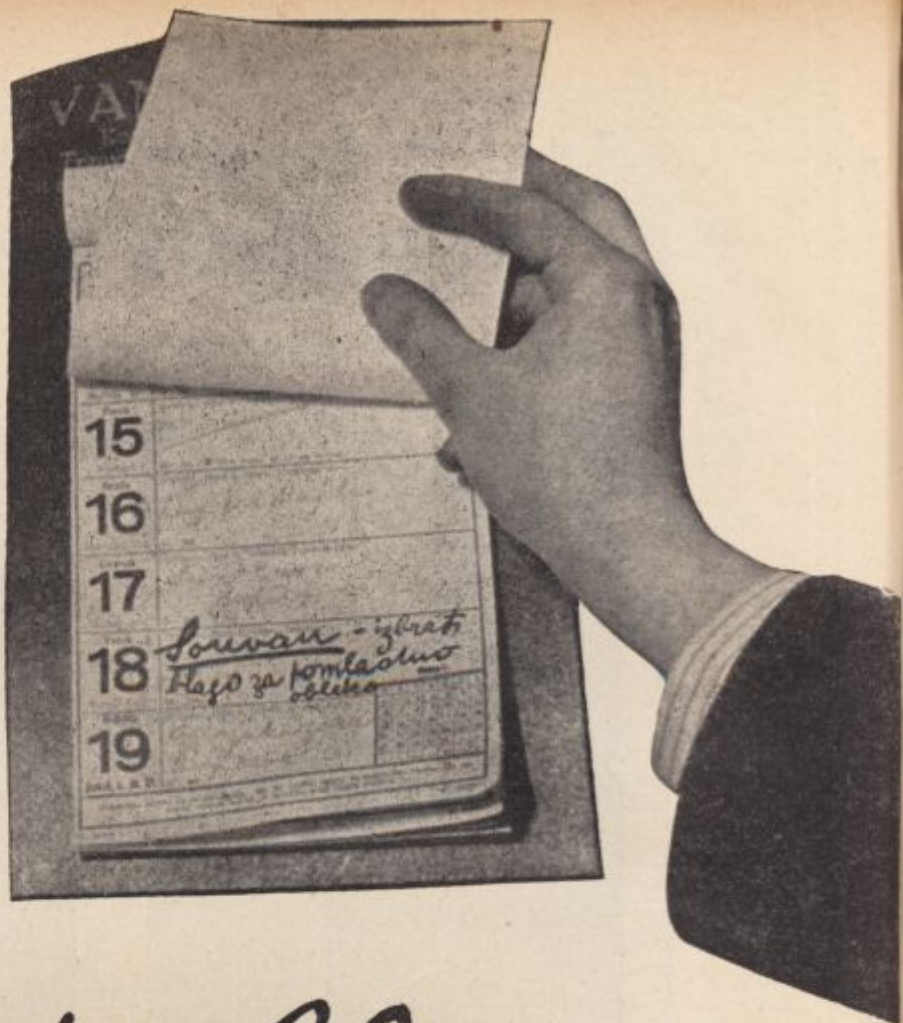

Dr. Oetker-jev
PRIPOMOČEK
ZA
VKUHAVANJE
za gospodinjo.

Vsečina tega zavojčka uporabljena po enostranskem navodilu, da 5 kg vkuha-nega sadja, želele, marmelade, sad-nega sokovja, kumaram in sličnemu stalnost in zabrani njih kvarjenje po plesnobi ter kisanju.

Dr. Oetkerjevi šartlji kakor tudi pudingi, kreme in drugi izdelki se dobe v vseh trgovinah.

Čas je

izbrati blago
za pomladno obleko

F. Ks. Souvan
Ljubljana, mestni trg 24.

Moda
Kvaliteta
Vaš okus

Solnce se Vam že prijazno smehlja . . .

Od'ožite zimsko obleko. Izberite si iz naše velike zaloge zase in za svojo družino spomladanske obleke, plašče, površnike, kostime. Blago naših izdelkov je iz prvovrstnih tvornic, fazone po slovitih pariških modelih, izdelava brezhibna, cena brez konkurence.

DRAGO GORUP & Co., Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 16.

Telefon 32-33.

Bodočnost.

- Kajne, mama, če se omožim, potem bom morala živeti s človekom, kakršen je naš papa?
- Da, dete moje.
- A če se ne omožim, potem ostanem stara devica, kakršna je teta Justina?
- Da, mila moja.
- Potem pa za nas ženske prihodnost res ni nikdar posebno lepa.

Tako je na svetu.

- Mala Verica gleda poroko.
- Mama, povej mi, zakaj je pa nevesta belo oblečena?
- Zato, zlatka moja, ker pomeni bela barva veselje, črna pa žalost.
- Zakaj je pa potlej ženin črno oblečen?

O čem nima mož nobenega pojma.

O ženski intimni toaleti. V svoje ženske zadeve ne pustimo, da bi se vmešavali naši moške. Za dnevno izpiranje skrbimo same, ker je to za naše zdravje nujno potrebno. Da pa uničimo škodljive snovi, uporabljamo pri irigiranju

SANOFORM.

Navodila o pravilni uporabi so priložena vsaki steklenici. V vsaki lekarni in drogeriji ga dobite.

Lahko pa naročite Sanoform pri Chemotehni, d. z o. z. v Ljubljani, Mestni trg št. 10 (Skabernetova hiša) na dvorišču.

Originalna steklenica ima znak:

ZIME BO KONEC

Za pomlad, poletje in jesen, ko potrebujemo premog le za štedilnik,

JE NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI KOCKOVEC

pran, brez prahu,
boljši in cenejši
kakor kosovec.

DOBAVLJA GA TVRDKA

DOM. ČEBIN
WOLFOVA ULICA 1/II.

TELEFON 2056

TELEFON 2056

Deset zapovedi pri jedi.

1. Ne jej, dokler si utrujen ali vznemirjen!
2. Ne jej prevročih jedi, temveč počakaj, da se ohladi!
3. Ne jej hlastno, ampak počasi!
4. Jedi dobro zgrizi, da se dobro pomešajo s slino!
5. Med eno in drugo jedjo napravi majhno pavzo!
6. Ne pij med jedjo!
7. Ne jej preveč, ampak prenehaj takrat, ko ti še diši, potem boš dolgo živel!
8. Ne muči se s skrbmi med jedjo, ampak odloži jih na poznejši čas!
9. Navadi se biti med jedjo dobre volje, potem boš vedno dobro prebavljaj!
10. Uživaj večkrat izborne testenine «Pekatete» ali «Jajnine», bodisi na juhi, kot prikuho ali kot samostojno jed. Z njimi dovajaš svojemu telesu potrebne redilne snovi!

SVOJE OBLEKE

KEMIČNO ČISTITI ALI BARVATI
IZVRŠITEV V 24 URAH.

OHRANITE VEDNO KOT NOVE, AKO JIH DASTE

V TOVARNI

JOS. REICH
POLJANSKI NASIP 4-6

Za pomladno sezijo

je že vse in za vse pripravljeno, tudi za Vas.

V miru in s premislekom sedaj lahko izbirate med najlepšimi modeli pomladnih plaščev in blagov, in to po do sedaj ne doseženih nizkih cenah in v priznani kvalitetni izdelavi pri strokovni domači tvrdki

A. PAULIN, LJUBLJANA
KONGRESNI TRG ŠTEV. 5 (ZVEZDA).

V zadregi.

Učitelj je vprašal učenca:

— Kaj je naredil Kaj, ko ga je Bog vprašal: «Kje ti je brat Abel?»

Učenec malo pomolči, potem pa reče:

— On — on — je gledal kakor bik v nova vrata.

Njegova nada.

— Silvo, Silvo, glej, kaj delaš! Vedi, da ima Bog svinčnik, pa zapiše vse, kar katero dete zagreši.

— Papa, potem pa mora imeti tudi radirko, da izbrše, kadar že preveč napiše.

POSTNI JEDILNIK...

Žive ribe vseh vrst, sveža divjačina prve kakovosti.

Za postne tedne znižane cene!

Ribe na vsako mizo, ker so poceni in zdrave.

Gospodinje in kuharice, posetite mojo prodajalno.

„RIBA“ Jos. Ogrinc, Ljubljana, Gradišče 7.

Dokaz.

— Mislim, da si bila, ko mene ni bilo doma, prava mamica svoji sestrici?

— O, bila sem, bila, papaček. Dvakrat sem jo nabila.

Poslušen otrok.

Dekletce stoji na oglu ulice s košarico v roki in se milo joka.

Mimo pride gospa, postoji, ker jo je genil otroški jok, in vpraša deklico:

— Kaj ti je, da se tako jokaš, mala, ali si kaj izgubila?

— Ne, nič nisem izgubila, ampak mama mi je naročila, naj počakam, če pojde kakšen voz mimo, potem naj šele grem čez cesto — zdaj pa čakam in čakam, voza pa še zmeraj ni!

Razposajeni otroci.

— Zakaj pa tako nabivaš po čebričku?

— Svojemu bratcu delam kratek čas.

— Kje pa je on?

— I, pod čebričkom.

Ako Vam je prijetna

gospe in gospodinje, imeti lepa, moderna

in elegantna oblačila, ki se dobro nosijo in

ne oblede, iz kvalitetnega blaga, ki obdrži

eleganten kroj, bodisi za Vas, Vašega soproga

ali za Vaše male, tedaj napravite isto kakor sto

in sto drugih, nabavite si blago v specialni trgovini

VELIKA IZBIRA

PRIJAZNA POSTREŽBA

NAJNIŽJE CENE

NOVAK, LJUBLJANA

KONGRESNI TRG ŠTEV. 15

(nasproti nunske cerkve)

To ljudje, ki radi kažejo, kako resno in dostojanstveno stoje nad tisoč majhnimi stvarmi, ki nam križajo pota našega življenja. Njih prav nič ne gane. Sreča ali nesreča drugih je zanje deveta briga. Domišljjujejo si, da so ustvarjeni samo za velike reči. Čakajo, da pride čas za velike dogodke. Navadno čakajo zaman. Tisto, kar so v srečo želeli, je ostalo neizpolnjeno. Nesrečni so vse življenje. Niso s tem računali, da so oni prav tako ljudje z majhnimi in velikimi napakami, kakor smo vsi drugi. Niso hoteli biti srečni. Celo otroke sovražijo, če jih vidijo srečne in razigrane.

Pa vendar vsi vemo, da so prave sreče deležni samo otroci.

Vsi se še radi spominjamo na srečne dneve svoje mladosti.

Verjemite mi, da smo preprosti ljudje, če smo z majhnimi stvarmi zadovoljni, srečnejši kakor pa tisti, ki si domišljjujejo, da jih čaka kakšna posebno velika sreča.

Zato sem videla iz dopisov, da se večina naših naročnic veseli knjige „Sreča je v tebi“. Ta knjiga Vam bo razodela prave vzroke sreče. Pokazala Vam bo, kje je treba srečo iskati. Prečita naj jo tudi Vaš mož in Vaš brat, in dobro jo shranite za svoje otroke, nečake, za prijateljice in znanke.

Vsaka dobro ve, da bo dobila to knjigo za nagrado, če le izpolni pogoje, ki so bili razpisani v prvi številki na strani 22 in 23 za odgovor „Kaj je meni Žena in dom“. Če odgovora še niste poslali, potem pazljivo prečitajte stran 104 in 105.

Nekateri mi pišejo, da naj dobi njih odgovor eno glavnih nagrad. Tem že kar tu povem, da ne morem o stvari prav nič odločati. Odgovore dobi „Odsek za nagradno vprašanje“. Ta odsek bo izbral 44 originalnih odgovorov, ki bodo objavljeni v eni izmed prihodnjih številh. Končna odločitev pa je v rokah naših naročnic. Te bodo z večino glasov odločile, katera dobi eno ali drugo nagrado.

Ne morem Vam drugega reči, kakor da ponovim to, kar pravi naslov knjige „Sreča je v tebi“. V tebi sami je sreča, posluži se je.

Rija Podhrajškova.

Vprašanja:

Podedovana pravica. Pred leti je podedoval moj mož stanovanje in majhen del vrta kot dosmrten užitek. Najmlajši je pa dobil posestvo, ki je sedaj njegova last. V oporoki ni navedeno, da je moj mož plačnik davka najinega stanovanja. Zaradi ljubega miru je dajal doslej svojemu bratu iz svoje volje za davek po Din 30— na mesec. Zdaj pa zahteva brat, da mu mora plačevati po Din 50— na mesec. Prosim, odgovorite mi, ali je upravičen od nas zahtevati ta znesek in sploh plačilo hišnega davka. Ker je vse v slabem stanju, nameravamo stanovanje popraviti in vpeljati elektriko, napraviti nova tla, nov štedilnik bi pa postavili na drugo mesto. V sobo bi postavili leseno

TI ODGOVARJAJ

steno, tako da bi en prostor porabili za kuhinjo. Na našem vrtu bi postavili uto. Toda možev brat nam vse to zabranjuje. Prosim, ali nimamo pravice, da popravimo in uredimo vse to brez njegovega dovoljenja?

Z. M.

Kako naj se oblačimo? Naša rojakinja nam očita, da se služkinje in tvorniške delavke preveč potratno oblačimo. Pravi, da se slabi časi ne bodo izboljšali, če bomo delavke in služkinje nosile svilene nogavice in obleke. Pred leti da so bile zadovoljne z vsako malenkostjo in da so nosila vsa dekleta domače pletene obleke. Če si kupimo enkrat na leto kako dobro obleko, si vendar kupimo z denarjem, ki ga zaslužimo za 12 ur na dan in še za nedelje. Upamo pa, da ne-

kaj oblek delavskih deklet ni vzrok današnjim slabim časom. Prosimo, svetujte nam, kako naj odgovorimo gospe, ki tako tarnajo po stari rjuhovini.

Slovenska dekleta iz San Paulo v Braziliji.

Izkoriščanje poslov. Zopet sem brez službe. Zadnjo svojo službo sem imela pri starejšem samcu. Prišla sem k njemu na njegov oglas. Takoj drugi teden pa me je pričel nadlegovati. Pa sem mu koj povedala, da ne bo nič in naj nikar ne sitnari. Za tako stvar naj si drugo poišče. Včeraj pa je prišel pozno domov. Zbudil me je, češ, naj mu skuham črno kavo. «Kaj hočem», si mislim. «On je gospod, jaz pa njegova dekla.» Ko mu prinesem kavo, me pa kar brez vsake besede objame. Ker me ni hotel izpustiti, sem ga pa pahnila od sebe tako, da je prevrnil mizo s posodo vred. Seveda sem takoj odšla. Ko sem drugi dan prišla po svoje stvari, mi jih ni hotel dati, češ, da naj plačam razbiti porcelan. Tudi o 14dnevni plači ni hotel nič slišati. Povejte mi, ali lahko zadržuje moje stvari in ali imam pravico do 14dnevnega zaslužka. Ana L.

Odgovor: Če je vse tako, kakor ste napisali, in če Vam na lepo besedo ne izroči Vaših stvari, potem pokličite stražnika, da bo posredoval. Boste videli, da Vam bo takoj vse izročil, kar je Vašega, in tudi 14dnevni zaslužek Vam bo moral odšteti.

Nepremišljenost. Že od svojega 17. leta vpisujem svoje življenje v dnevnik. Vseh 42 let ga nisem nikomur pokazala. Vse svoje gorje sem zaupala samo temu dnevniku. Prejšnji mesec pa me je obiskala prijateljica iz mladih dni. Ko sva se pogovarjali, kaj sva prestali, sem ji v svoji zaupljivosti pokazala svoj dnevnik. Jokala je nad mojim skrušenim življenjem. Prosila me je, naj dovolim njenemu možu, ki je pisatelj, da uporabi moj dnevnik za svoj roman. Ker sem v stiski, sem ji ga v svoji nepremišljenosti prodala za Din 500.—. Kmalu sem pa videla, da sem napravila veliko napako, ker so v dnevniku tudi stvari, ki niso namenjene drugim ljudem. Pisala sem svoji prijateljici, ki mi pa ni dala odgovora. Tudi njen mož mi na moje priporočeno pismo nič ne odgovori. Kaj naj storim, da preprečim, da se moj dnevnik ne uporabi za roman? S.R.

Prehitra ženitev. Moj sin je s 23 leti končal svoje študije. V Brnu pa ima že več let dekleta. Ko je dobil po 7mesečnem čakanju službo pripravnik-inženjerja, se hoče na vsak način poročiti. Nimamo pa niti mi niti njegova nevesta potrebnih sredstev za pohištvo in za drugo, kar je treba. Čeprav mu pripovedujem, kako težko bo živel, pa vendar sili v svojo nesrečo. Kako naj ga pregovorim, da bo počakal na ženitev še nekaj let? Skrbna mati.

Odgovori na vprašanja v številu 2.:

Lastni dom. I. Nikakor ni umestno, da se zida družinska hiša tako, da sta pri isti hiši dva gospodarja. Hiša služi lahko več rodovom, in ako bi prišel eden ali drugi lastnik v položaj, da bi hotel svoj del hiše vnovčiti, bi imel samo nepravilike. Najbolje je, da se postavi enodružinska hišica, ker je vsakemu najljubše, da se med svojimi stenami neovirano giblje sam. Ako bi pri vprašanju bilo navedeno tudi število družinskih članov in sredstva, s katerimi se lahko razpolaga, bi morda lahko podal še nadaljnje nasvete. Vsak, ki je zidal, pravi, da bi drugič bolje napravil in si ceneje postavil svoj dom. G.F.

II. Nikdar ne zidajte hiše niti z najožjim sorodnikom, kaj še s prijatelji. Obžalovali boste že čez eno leto. Ker eden bo hotel imeti tako, drugi spet drugače, in končno ni gospodar ne eden ne drugi. Rajši manjše, a to lastno. S tem lahko razpolagate, kakor sami hočete. Čas bi Vam pač prinesel razočaranje, na katero sedaj še mislite ne morete. R.Č.

Podedovana bolezen. I. Sifilis se dandanes jako lahko in zanesljivo spozna. Če je hčerka zares bolna, je prva dolžnost, da jo popolnoma ozdravite, sicer ji zagrenite vse življenje. Bolezen se ozdravi, če povsem

ubogate zdravnika, sama od sebe pa se sifilis nikoli ne ozdravi. Podedovana more biti ta bolezen, če sta bila spolno bolna mati in oče ali kdo tretji pred nosečnostjo in za časa nosečnosti bolne hčerke. Bolezen mogoče ni podedovana, ampak drugače pridobljena. O tem rajši preveč ne razmišljajte, preveč Vas bo bolelo srce, preveč sumničenj, ki jih nihče ne more razjasniti, bo ležalo na Vaši in na moževi duši. Dajte se natančno pregledati vsi od Vaše rodbine! Če se ugotovi, da ste vsi zdravi, se veselite zdravja, če ste bolni, se zaupajte zdravniku in ga vestno ubogajte. Bolezen je gotovo ozdravljiva.

II. Če mislite, da se je Vaš zdravnik morda zmotil ali pa zamenjal kri, Vam priporočam, da greste h kakemu drugemu zdravniku, da jo preišče. Najbolje je, da se ravnate po zdravnikovih nasvetih. E.C.

Zapeljana hči. Nikar si toliko ne jemljite k srcu, če Vam je hči zapeljana. To še ni najhujše. Žalostneje bi bilo, ko bi umrla. Nobena skala ne stoji tako trdno, da bi se nekoč ne podrla. Tudi nezakonska mati je človek, vredna pomilovanja, ne pa obsodbe. Sodi se itak sama. Nezakonska mati mora poleg drugih težav prenašati še sramoto. Torej jo je treba tolažiti, ne pa preklinjati. Koliko neizkušenih deklet si vsled zapeljivosti konča življenje. To pa je dvojen umor. Zatorej posredujte pri očetu, da ne bo sirov nasproti svoji hčeri. Nekoč Vam bo hči hvaležna za to. M.Z.

Ali naj se drugič omožim? Bolje, da ne, ako Vam je tisti, s katerim se mislite poročiti, nesimpatičen. Sedaj imate lep zaslužek, če se omožite, ste odpuščeni. Dobili boste moža veseljaka, morda tudi vinskega brata. Bolje je vse življenje opravljati najslabša dela, kakor pa biti sužnja moža, ki nima žene za sebi enakovredno bitje. Iz prvega zakona imate izkušnje, zatorej boste lahko presodili. M.Z.

Tistim, ki so poslale vprašanja s polnim naslovom, smo odgovorili v pismu.

Za vsako vprašanje naj se vedno priloži 4 znamke po 1.— Din.

Novodobne majice in srajčke za novorojenčka, razstavljene na velesejmu, dobite pri L. Hočevvar-Meglič, Ljubljana, Gosposvetska cesta 15, I/67.

Najboljše angleško blago za obleke itd. si nabavite v specialni trgovini NOVAK, Ljubljana, Kongresni trg 15.

Zobotehnica si hoče ustanoviti svoj atelje. Potrebuje do 25.000.— Din kratkoročnega posojila z jamstvom. Pripravljena je, da vzame k sebi starejšo gospo ali gospodično, ki bi imela za to posojilo mirno življenje in popolno oskrbo do smrti. Naslov pove naša uprava.

Slovenska učiteljica iz Boane bi zelo rada dopisovala s kolegico iz slovenske vasi. Zeli najti sorodno dušo, s katero bi se rada porazgovorila.

„Tistim, ki iščejo službe“

Čeprav sem že večkrat prosila, naj vsaka, ki išče službo, natančno sporoči, kaj hoče, kakšne zahteve stavi, koliko je stara, kaj zna in kakšno službo želi, se še vedno dogaja, da tega nekatere ne uvažujejo. Zato ponavljam tole:

- 1.) priloži naj 4 znamke po 1.— Din (za nekatere moram včasih po več priporočil poslati);
- 2.) sporoči naj starost, kje se je učila, kaj zna in kakšno službo išče;
- 3.) kadar ji službo preskrbim ali kadar jo sama dobi, naj mi takoj sporoči, da se potem gospodinja ne jeze name, češ, zakaj takšno priporočam, ki že ima službo.
- 4.) kadar dobite službo, mi nikar ne očitajte, da s službo niste zadovoljni. Zavedati se morate, da pri nas ni posredovalnica za službe, temveč storim, kar morem, za naročnice za »božji lon«. Dovolj je že, če me tuptam kakšna gospodinja ošteje, češ, kakšnega dekleta sem ji priporočila. Je pač Bog pomagaj, ljudem ne vidim v srce iz pisanja.

Tudi se mi ne sme zameriti, če mi za eno ali drugo naročnico ni mogoče dobiti službe.

Za mesec marec iščejo službe:

- 837. 6 gospodinskih pomočnic,
- 838. 5 pisarniških uradnic,
- 839. 2 blagajničarki in 1 knjigovodka,
- 840. 1 postrežnica,
- 841. 1 plačilna natakarica s kaveljco.

ŽENA IN DOM

Letnik III.

V Ljubljani, dne 1. marca 1932.

Štev. 3.

A. Römer:

G o s s r e č e

«kar naprej! Gospod Brinar vas že pričakuje!» je povabila hišna oskrbnica notarja Korena in njegovega tajnika. Stopila sta v prostorno sobo s starinskim pohištvom. Brinar je sedel v visokem naslanjaču in ju pozdravil:

«Izvolita sesti! Gospod notar! Svoj testament bi rad izpremenil. Tu nekje živi vdova Tršanova s svojimi otroki. Njen mož je bil moj mladostni prijatelj. Legati za mojega hlapca in oskrbnico ostanejo. Premoženje pa, ki sem ga hotel zapustiti za ustanovo, naj se deli! Polovica naj ostane za ustanovo, a drugo polovico določam za otroke Tršanove vdove. Toda ne vem prav, koliko jih je...»

«To je važno!» je omenil notar.

Tajnik se je vljudno vmešal:

«Oprostite! Trije so, dva dečka in eno dekle.»

«Kako to veste?»

«Slučajno sem z družino znan. Ker sem mestni oskrbnik ubogih, sem bil še pred kratkim tamkaj.»

«Prav! Torej dobi vsak otrok tretjino te polovice. A hiša?» je vprašal notar.

«Hiša naj ostane deklici. Toda dva pogoja mora izpolniti! Obdržati mora mater pri sebi in skrbeti zanjo do smrti. Hiše ne sme prodati ali dati v najem! Če bi slučajno šla odtod, mora stanovati v nji kateri izmed njenih bratov! Šele prihodnja generacija lahko s hišo svobodno razpolaga!»

«Razumem. Kaj pa želite zastran oporoke? Kdaj naj se prečita?»

«Na moj rojstni dan, 24. marca. Zdaj je avgust. Bodo vsaj še enkrat mislili name!» zašepeta bolnik.

«Upajmo, da ne bo tako hudo! Jesen življenja imate še pred seboj.»

«Zdravnika sem prosil, naj mi natoči čistega vina. In povedal mi je resnico. Živel bom kvečjemu še nekaj mesecev. Toda! Ali se lahko zanesem na vašega gospoda tajnika?»

Molčal bom kakor grob!» se je oglasil tajnik.

Oporoka je bila kmalu spisana. Tajnik je šel iskat priče. Bolnik je zašepetal notarju:

«Če vidite vdovo Tršanovo, potem ko boste prečitali mojo oporoko, jo vprašajte, ali mi je odpustila. Bila je moja prva ljubezen.»

«Zelo rad!» je zatrdil notar.

Tajnik se je kmalu vrnil s pričama. Pet minut nato sta uradnika že odhajala. Notar je Brinarja pohvalil:

«Poglejte, gospod Plesnič, kako zlato srce imal! Pa je še nekaj razkričan, da je slab človek. E, manjkalo mu je dobre žene!»

«Tudi jaz se bom najbrže poročil», je omenil tajnik.

«Malo kesno je. Koliko ste pa stari?»

«Osem in štirideset let.»

«A tako. No, to so viharna leta. Lahko noč!» se je poslovil notar.

★

Drugi dan je Plesnič obiskal Tršanove. Takoj je imel skovan načrt. Zadišala mu je bogata dediščina.

Ko je stopil v nizko predmestno hišo, mu je odprla vrata zlatolasa Tršanova Eva. Priliznjeno jo je pozdravil.

Odšla sta v sobo k materi. Tajnik je vprašal, kje sta sinova.

Mati je odgovorila:

«Albin pride kmalu iz šole, Ivan pa pomaga sestri v kuhinji.»

«Albin bo težko oproščen šolnine. V mestu je znano, da imate bogate sorodnike ali vsaj prijatelje», je poizvedoval Plesnič.

«Ni res!» se je protivila gospa.

Plesnič je vrtal in izkušal kaj spraviti iz nje. Priznala mu je, da je bil Brinar njen mladostni prijatelj.

Tajnik je milostno pripomnil, da bo plačal šolnino za Albina.

Vdova mu je bila silno hvaležna:

«Da bi že doživela čas, ko bodo otroci preskrbljeni!» je rekla.

«O, gospodična vas pač ne bo zapustila! Krasotica je. Lahko se bo dobro poročila.»

«Kdo naj vzame siroto brez premoženja?» je odvrnila gospa.

«O, še se naidejo taki pošteni možje!» je trdil tajnik in pričel napeljevati vodo na svoj mlin.

«Toda poleg Eve bo treba skrbeti tudi za vso družino!» je pripomnila mati.

«Nič bi me ne zadrževalo, da bi ne poročil dekleta, ki bi ga ljubil!» je svečano omenil Plesnič.

Bil je zadovoljen z uspehom prvega dne. Vesel se je vračal domov.

Gospod Plesnič je postal odslej pri Tršanovih stalni gost. Sicer je bil skop, da niti sebi ni privoščil, toda k Tršanovim je vedno kaj prinesel.

Mati je takoj spoznala, zakaj hodi v hišo. Neki nejasni občutek ji je branil, da ni hčerki prigovarjala, naj se navadi starikavega samca.

Eva je sama vedela, zakaj Plesnič prihaja. Tudi razodel se ji je in jo prosil, naj se ga počasi navadi in postane njegova žena.

Eva se je mnogo borila v svoji duši. Naposled je pa zmagala ljubezen do mater in bratcev. Obljubila je tajniku, da ga bo vzela.

*

Družina je sedela pri mizi. Albin, ki je čital časnik, je kriknil sestri:

«Tja moramo iti!»

«Kam vendar?»

«Poglej!»

Pokazal ji je list. Čitala je:

«Od 12. do 17. septembra bo izžrebanih vsak dan štiri tisoč gosi. Kdor žrtvuje dinar, lahko dobi mastno gos!»

Vsi so bili navdušeni za žrebanje. Hoteli so, da bi jim mati dala kaj denarja.

Zavrnila jih je, češ da ne more. Albin se je spomnil:

«Obljubila si mi denar za striženje las. Pa me bo oškopal vajenec, ki me pozna, samo da mi nekaj denarja ostane!»

Mati ni ugovarjala.

«Naj gre tudi gospod Plesnič!» je rekel Albin.

«Potem jaz ne pojdem!» ga je zavrnila Eva.

«Dobrega srca je. Tudi jaz sem v mladosti ljubila drugega», je pripomnila mati.

«Tudi ti si imela drugega, ko smo bili še v Ljubljani», je Albin podražil sestro.

«Koga neki?» se je izvijala ona.

«I, nekega medicince. Sestajala sta se pri Prešernovem spomeniku.»

Zardela je. Tedaj je na srečo zabrnel zvonec. Vstopil je tajnik.

Takoj so ga preprosili, da jim je obljubil, da pojde z njimi.

Drugi dan so vsi razen matere hiteli na travnik. Branjevci so porabili priliko žrebanja in so razstavili in prodajali tam svojo drobnarijo.

Plesnič se je s težkim srcem odločil za dve srečki. Prepričan je bil, da ne bo nič zadel.

Pa je vendarle dobil gos.

Vsi so bili veseli. Hoteli so jo nesti domov.

Gos je pa sfrfotala. Zletela je k branjevki, ki je prodajala pecivo. Slastni štruklji so se jeli kotliti po tleh.

Medtem se je nekdo Evi približal in jo prijazno pozdravil. Njen starikavi zaročenec je lovil gos. Potem se je prekljal z branjevko, ki je zahtevala odškodnino.

«Eva! Dvakrat sem ti pisal. Pisem nisi dobila. Pošta mi je vrnila moje dopise. Ni te mogla najti», je pripovedoval mladenič.

Prebledela je:

«Dragi Mirko. Med nama mora biti vse končano! Zaročena sem.»

«Bodi no pametna! Kaj je tistole suho strašilo tvoj zaročenec? Govoriti moram s teboj!»

Plesnič se je vrnil. Bil je ves blaten. Jezil se je, ker je moral plačati odškodnino za štruklje, ki jih je zdaj nesel Ivan z žarečimi očmi domov.

«Pozdravljeni, gospod doktor!» je Eva rekla mlademu možu in ga žalostno pogledala.

Odkril se je in izginil med množico.

Počasi so odhajali domov. Eva je nekaj časa nesla gos. V njenem naročju je bila dokaj mirna. Nato jo je prevzel Albin. Gos je hipoma zdijala. Skočila je dečku iz rok in zbežala v neko ulico.

Plesnič je zavpil:

«Eva! Ti pojdi v sosednjo ulico, ki se v tej ulici cepi. Jaz pojdem naprej po ulici. Doma se dobimo!»

Eva je izginila z Ivančkom v temačni ulici. Deček se je stiskal k nji. Oba sta napenjala oči. Tedaj sta začula znan glas. Pred Evo je stal njen nekdanji ljubljenelec:

«Zdaj moraš govoriti z menoj!»

«Gos moram poiskati!» se je branila Eva.

Zdravnik se je nasmehnil:

«Pojdimo in kupimo drugo!»

Mladenka se ni branila, saj je rada imela prijaznega medicince, ki je bil njena prva ljubezen.

Kmalu so kupili drugo gos. Mladi doktor je povedal Evi, da je postal asistent in da namerava prihodnji dan govoriti zaradi nje s svojim šefom. Upal je, da se bosta lahko kmalu poročila.

«Prepozno!» je šepnila deklica, ki je mislila, da se mora žrtvovati in rešiti uboštva svojo mater in bratca.

Zdravnik se pa ni dal ugnati. Obljubil je, da pride drugi dan na njen dom.

*

Albin je stekel sam za gosko. Tajnika je pustil daleč za seboj.

Prišel je do neke navidežno zapuščene hiše. Gos je skočila skozi nizko mračno okno v klet. Deček ni mogel za njo. Odprl je vežna vrata, in ker ni našel nikogar, je hitel po stopnicah v prvo nadstropje. Kmalu se je znašel v prostorni sobi, kjer je začul hripav glas:

«Kdo si in kaj hočeš?»

Deček je zagledal v naslanjaču starikavega gospoda. Povedal mu je, kaj se je zgodilo.

«Sedi, deček! Počakaj, da pride oskrbnica. Odprla ti bo klet in pomagala ujeti gos!» je rekel bolnik in zakašljaj.

Albin se je usedel. Bolnik ga je opazoval. Nekaj prikupljivega in domačega je videl na njem. Vprašal ga je:

«Kako se pišeš?»

«Albin Tršan.»

Mož je globoko vzdihnil. Zdaj je dečka vse izprašal. Izvedel je o njegovi materi, kar je hotel vedeti. Albin mu je povedal, da hodi v gimnazijo in da je plačal zanj šolnino gospod Plesnič.

«Plesnič? Plesnič? Kdo je že to?» je vprašal bolnik.

«Tajnik pri notarju gospodu Korenu in mestni ubožni oskrbnik je ta gospod Plesnič», je odvrnil Albin.

Brinarju, kajti k njemu je deček nevede prišel, se je takoj posvetilo.

Albin je še pripomnil:

«Da! Ta gospod Plesnič je zelo dober! Zdaj se je zaročil z mojo sestrico Evo.»

«Lopov!» je zahreščal starec tako, da ga deček ni razumel.

Ko je prišla oskrbnica, se je starec od dečka poslovil. Naročil mu je, naj nikomur ne pove, kaj ga je izprašal. Albin mu je rad obljubil. V kleti je gos ujel in šel zadovoljen domov.

Komaj je Eva gos odložila, se je začulo gaganje Albinove gosi. Ponosno je stopil z njo v sobo.

«Dve gosi? Kako je to mogoče?» se je čudil Plesnič.

Eva je bila v silni zadregi. Pa je vse odkritosrčno priznala.

Tajnik ji je milostno dejal, da ji odpusti njeno zablodo, da pa mora ostati njemu zvesta.

*

Komaj je Brinar ostal sam, je takoj poslal po notarja. Šepetaje sta se nekaj pomenila.

Drugi dan je pa vprašal notar Plesniča, kje je bil prejšnji večer, češ da ga je iskal že doma.

Tajnik se je nekaj opravičeval, seveda ni povedal, da je bil pri Tršanovih.

«Nič ni hudega!» ga je potolažil notar. Stari Brinar je pač čudak! Vsakih pet minut je drugih misli. Spet je izpremenil svojo oporoko. Zato sem želel, da bi bili vi poleg, kakor zadnjič.»

«Izpremenil jo je?» je zasopel tajnik.

«Da, da. Družina Tršanova ne dobi nič. Premislil se je in vse zapustil za ustanove.»

Tajnika je minila dobra volja. Ko je prišel domov, je premišljeval, kaj naj stori. Zdaj je bil

takoj sit lepe neveste, ko je spoznal, da ne bo imela premoženja in bo treba skrbeti za vso družino. Pisal je Evi, da ne more sprejeti njene žrtve, ker ve, da ga ne ljubi.

*

Nasmehnila se je pomlad. Stari Brinar je umrl.

K čitanju oporoke so bili povabljeni vsi Tršanovi.

Tajnik je debelo zazijal, ko jih je zagledal. Ko je pa zvedel, da je oporoka neizpremenjena, je od jeze in sramu prebledel.

Tršanova gospa je solzna stisnila notarju roko in mu priznala, da je Brinarju že zdavnaj odpustila, saj ljubezen vse odpušča in pozabi.

*

Tajnik Plesnič ni odslej mogel videti gosi. Zvedel je vse in si grizel nohte. Pomagati si ni mogel. Najbolj se je ogibal ulice, kjer se je tista nesrečna gos izgubila. Bal se je, da bi se mu skozi kako okno ne zasmejala gospa Eva, ki je zdaj srečna ženica doktorja Mirka Slanca.

L. Pany:

Tašča na potovanju

hiši trgovskega svetnika Kotnika je vladalo silno razburjenje. Gospa svetnikova se je odpravljala prvič sama na potovanje. Starejša hči se je omožila pred letom dni, mlajši dve pa zadnji predpust. Mati je hotela obiskati vse tri.

«H kateri pojdeš najprej?» jo je vprašal svetnik.

K najmlajši. Taki mladi gospe je treba včasih še kaj svetovati. Kako se me bodo razveselili ti moji ljubljeni otroci!»

«Ali jim ne boš sporočila, da prideš?»

«Ne! Hočem jih preseñetiti. Ne maram, da bi se kaj razburjali zaradi mene! Ker me ne bodo pričakovali, bo pač vse kakor po navadi.»

Še enkrat je pogledala, če ima v kovčegu spravljene darove, in se poslovila.

Drugi dan dopoldan je prišla k najmlajši hčerki. Srce ji je tolklo kakor dekletu, ki pričakuje ženina, ko je pozvonila.

Odprl ji je zet sam. Osupel je zavpil:

«Za boga! Gospa tašča! To je res presenečenje!»

«Kajne? Kje je Lizika?»

«V kuhinji. Ali imaš kaj prtljage?»

«Moj kovčeg je spodaj v vozu.»

«Kaj kovčeg imaš? No, prav, prav!»

Mahoma jo je prevzel občutek, da se mora opravičiti. Pripomnila je:

«Samo majhen kovčeg je. Služkinja ga lahko prinese.»

Nekako zbegana je potrkala na kuhinjska vrata:

«Lizika! Ali lahko vstopim?»

«Za božjo voljo, mama!»

Lizika je prihitela vsa zardela v kuhinjskem predpasniku:

«Kako si nas iznenadila! Sicer si pa danes slabo naletela, peremo!»

«Nič hudega!» odvrne starka in poljubi svojo najmlajšo:

«Kako dober videz imaš, moj ljubi otrok!»

«Bo že! Kadar peremo, sem vedno vsa rdeča. Zoprno se je kuhati v tej sopari!»

Mož je prinesel kovčeg:

«Težek je. Kam ga postavim?»

«Andrej, kar v spalnico! I, mama! Ti imaš še dežnik v roki. Odloži vendar!»

Mati se je smehljala.

«Bom, bom, otrok moj!»

V spalnici je mladi mož odprl kovčeg. Ko je starka jemala stvari iz njega, jo je zamišljeno opazoval.

«Kam naj denemo tvojo obleko?» je vprašal.

«Liza bo že našla kak prostorček.»

«Saj res, ona bo vedela. Liza!» je zakričal v kuhinjo.

Mlada gospa je priletela:

«Za božjo voljo, kaj je vendar?»

«Mama vpraša, kam naj dene svojo obleko.»

«V tvojo omaro, kam pa? Drugega prostora nimamo. Izvoli, mama! Andrej naj se kar malo umakne s svojo garderobo! Dovolj široko se je razkoračil.»

«Gospodarska pravica!» je odvrnil mož. Nevljudno je sunil kljuko na desno stran.

«Tako, zdaj pojde! Ali naj pomagam?»

«Hvala! Hvala!»

Pri obedu je bila Lizika razburjena in rdeča, mož slabe volje, a mati vsa vesela.

«Koliko dopusta imaš, mama?» je vprašal zet med pogovorom.

«Šest tednov.»

«Šest tednov, tako, tako. Aha, že razumem. Ta čas si boš pač tako razdelila, da boš pri vsaki hčerki po 14 dni, kajne?»

«Seveda!»

Takoj po kosilu je pokazala darove, Liziki je prinesla blago za bluzo, možu pa kravatno iglo.

Lizika se je daru razveselila. Mož je pa moral blekniti:

«Oprosti, mama! Ali nisi mogla kupiti kaj bolj neokusnega?»

Starka je zazijala:

«Iglja je vendar lepa!»

«Ako bi mi bila dala denar namesto nje, bi bila bolj storila. Jaz bi ne bil užaljen.»

«Andrej!» ga je pokarala žena.

Ko so sedeli po jedi skupaj, je vprašala hči moža, kam bi peljali mater, da bi se razvedrila.

Mati se je branila, češ da je najrajši kar pri njih.

Ko so vstali, je želela, da bi kaj delala. Hči ji ni pustila. Dala ji je knjigo, naj jo čita.

In tako je stari gospe ostala ta knjiga. Bila je vedno vajena vstajati s kurami. Tu je morala poležkovati dolge dopoldneve. Svoj do-

pust si je pač slikala drugače — manj zunanjosti, a več prisrčnosti.

In ko je teden dni tako presedela na zofi, vedno na enem prostoru, se je hipoma spomnila, da je tu že opravila. Knjigo je prečitala in nič je ni več zadrževalo. Mlada zakonca se pač ljubita in ne potrebujeta nje, kakor je opazila.

Zvečer je omenila, da pojde. Hči ji je branila. Zet je pa nekako pohvalno omenil, da je mama pač vajena dela, da je sama rekla, da ne vzdrži brez dela nad teden dni.

«Vsa čast taki marljivosti!» je svečano zaključil.

Mati je pisala svoji drugi hčerki, da pride.

Ko sta jo mlada dva spremila na kolodvor in so se za njo zaprla vrata vagona, se je ozrla skozi okno in ju pogledala. Mahoma se ji je zazdelo, da vidi šele zdaj na njihovih obrazih izraz prave sreče in zadovoljstva.

Hči Malka jo je sprejela zelo prisrčno. Pripomnila je le, da jo je pričakovala ves dopoldan in je zato zelo nervozna, ker ji ni sporočila, s katerim vlakom pride.

Starka je odgovorila, da je pustila kovčeg na kolodvoru, ker sama ni vedela, če bo sploh dobrodošla. Na hčerkinu opombo ni rekla nič.

Opoldne je prišel poročnik. Taščo je spoštljivo pozdravil in vprašal:

«Ali doma ni nič novega?»

«Nič! Oče je zdrav in te pozdravlja!»

Zahvalil se je in jel pripovedovati, koliko dela ima, ker je tudi pri konjih.

Ko je zet po obedu odšel, je odprla mati kovčeg, ki ga je prinesel s kolodvora poročnikov sluga.

Malki niso ugajali manšetni gumbi. Zmajala je z glavo:

«Teh moj mož ne bo nosil. Zelo je siten. Sicer gumbi niso napačni! Toda on se bo zbal, da bi njegov narednik ne nosil sličnih.»

Mati jih je skoraj užaljena zavila:

«Če tako meniš, pa kar pustiva! Globlje ne morem seči v žep. Dala sva pošteno balo in plačala visoko kavcijo, da sta se mogla poročiti.»

Zvečer je prišlo nekaj častnikovih tovarišev. Mater sta zakonca kar samo pustila v spalnici. Sedela je pri oknu in se čutila zelo zapuščena. Ko so gostje odšli, se je mož šele spomnil nanjo in dejal, da je škoda, da se ni prej spomnil, ker bi jo bil rad predstavil prijateljem.

Starka je takoj vse pozabila. Povedala mu je, da je prinesla malenkostno darilce za Malko. Vprašala ga je, kaj bi bilo zanj prikladno.

Odprl je miznico, porinil pred taščo listino in dejal:

«Tu mi lahko dokažeš svojo naklonjenost in radodarnost!»

Gospa svetnikova je prečitala in se kar prestrašila:

«Kaj za uniformo si izdal deset tisoč dinarjev?»

On se je samo smehljajal.

Pripomnila je, da toliko denarja niti nima pri sebi, da mu bo pa že podpisala zadolžnico. Le obljubiti ji mora, da ne bo delal dolgov.

Zet se je razburil. Hči se je zanj zavzela, češ da njen mož že ve, kaj dela.

Mati je ostala samo nekaj dni. Mudilo se ji je k tretji hčerki.

Zdaj je bil zet spet ves prijazen. Preskrbel ji je vozni red in jo vprašal, kdaj namerava oditi. Odločila se je za osmo uro zjutraj. Obvestila je hčerko. Kovčeg je pa poslala kar na možev naslov domu.

Hči Klara in njen mož, profesor, sta jo že pričakovala na kolodvoru.

«Ali nimaš nič prtljage?» se je začudil zet.

«Kovčeg sem poslala kar domov. Ne bom vaju dolgo nadlegovala. Kako je z vajinim novorojencem?»

«Prijazen in ljubeč deček je. Toda da ne nameravaš ostati, mi ne gre v glavo!»

Mati je odvrnila hčerki:

«Stara sem in nisem več za potovanje.»

Ko so prišli domov, je otrok spal. Kmalu se je pa vzbudil. Ko se je babica smehljaje se nagnila nad zibelko svojega vnučka, je pričel kar tuliti, da je preplašena odskočila. Ko se je umeknila, je otrok takoj utihnil.

Ker je sklenila mati, da odide že drugi dan, so ostali kar doma. Kramljala je s Klaro. Profesor je bral knjige. Če sta bili preglasni, ju je takoj preteče pogledal.

«Moj mož mnogo dela. Miru potrebuje. Če ga otrok moti, je zelo razburjen!» je pripovedovala hči.

Starka je šla kmalu počivat, da bi ne nadlegovala zeta.

Ko je drugo jutro stopila v vlak, se ji je zazdelo, da se je otresla nečesa težkega, kar jo je tiščalo kakor mora ves čas, odkar je prišla s svojimi obiski.

Mož jo je čakal na kolodvoru. Takoj po pozdravu jo je vprašal:

«Kaj da si že nazaj? Ali ni prijetno pri otrocih?»

«Seveda! Toda pravega miru nima človek, vedno misli na dom in ga skrbi, če je vse v redu!»

«O, zaradi tega ti ni bilo treba mučiti svoje sive glavice! Naša stara služkinja Špela se je dobro obnesla. No, pa pojdeš drugo leto zopet!»

«Menda ne!» odyrne gospa.

«Ne?» se je začudil svetnik. Ali si bila razočarana?»

«Ne! Ne! Vsi se imajo radi, tako radi!»

Umolknila je. Potem je moža burno objela in zajecljala:

«Kako sem nesrečna! Ah, me uboge tašče!»

Anatole France.

Vjetnišnici

Pred nekaj leti sem posetil žensko jetnišnico. V starih časih je bil to grad, sezidan za Henrika IV. Pod njim je ležalo majhno žalostno mesto na bregu reke.

Grad je imel razpasti, ko ga je kupila država. Dala je zidove popraviti in poslopje pokriti s skriljnato streho, ki jo je zdaj od daleč videti.

Jetniški zdravnik je bil tam doktor Cabane, moj dobri prijatelj. Povabil me je, da bi ga enkrat posetil, in mi je obljubil, da me popelje po ječah.

Ko sem prišel k njemu, je šel z menoj Cabane najprej k ravnatelju jetnišnice.

Ravnatelj je bil že prileten gospod. Nosil je črno lasuljo, ali njegove brke so bile že bele. Do zasluženega pokoja mu je manjkalo le nekaj let. Bil vam je to odločen ravnatelj. Iz njegovega go-

vora sem se prepričal, da misli samostojno in čuti s človekom.

«Koliko imate tukaj jetnic?» sem ga vprašal.

«Sedaj jih je tukaj čez tri sto.»

«Ali ste zadovoljni z njimi?»

«Nič ne morem reči. Ne mislite pa, da je njih moralno življenje veliko nižje kakor življenje ostalih žensk! Tu je vse prav tako kakor drugje!»

Prosil sem ga, da bi smel nekatere celice pogledati. Dovolil je in je sam spremljal mene in doktorja.

Ko smo prišli na dvorišče, so se jetnice vračale s tihega svojega izprehoda v celice. Bil vam je to dolg izprevod. Videl sem tukaj osorne in čemerne starke, pa tudi lepa, mlada dekleta, ki so se nam veselo smehljala.

Doktor Cabane me je opozoril, da imajo skoraj vse jetnice nekakšno posebno znamenje: nekatere

so rdečelaske, nekatere škilaste, nekatere bolehnice, in da je malo takšnih, ki bi ne bile zaznamovane po svojih prestopkih ali zločinih. Ravnatelj je pri njegovih besedah zmajal z glavo. Njegov dobri, mirni pogled je kazal, da zdravnikovim besedam ne verjame, ampak da je trdno prepričan o tem, da se jetnice ne razlikujejo posebno od nekaznovanih.

Ravnatelj je naju peljal v delavnice. Tu sem videl šivilje, pekarice, perice, likalke pri delu. Videl sem celo gručo žen in deklet, ki so delale v kuhinji. Povsod je bil vzoren red, povsod vzorna čistota. Ravnatelj je z vsemi ljubeznivo in prijazno govoril. O celo pri najneumnejših in najslabših ni izgubil svojega potrpljenja. Čudil sem se mu.

«Veliko moramo odpustiti nekaznovanim osebam, s katerimi se shajamo v družbi,» je pripomnil z nasmehom, «čemu bi tudi kaj ne izpregledali kaznenkam? Mar ne želimo, da bi bile nekaznovane ženske popolne, kako moremo pričakovati od kaznovanih zločink, da bi bile popolne?»

«Ali vsaj v zaporu...» je segel v besedo doktor.

«Oh, star in izkušen človek sem in zato ne verjamem, da kazen moralno vpliva in da je ječa šola kreposti. Ne verjamem, da je mogoče ljudi poboljšati, če jih obsodimo, da bi trpeli. Zato bi rad prihranil tem nesrečnicam kar največ trpljenja.»

Njegove besede so me silno genile.

«Jaz si zakon razlagam,» je dalje govoril ravnatelj, «namesto da bi ga izpolnjeval. In jaz sam ga jetnicam tolmačim. Tako na pr. predpisuje kazenski red popoln molk. Ali verjemite mi, ko bi morale te ženske zmeraj samo molčati, bi vse postale bebasto ali pa bi zblaznele! In tega — mislim — zakon neče in ne more želeči!»

«In kako ste jim to razložili?»

«Rekel sem jim: zakon vam pravi, da bi bile tiho. Kaj je s tem rečeno? To se pravi, da vas nadzornica ne sme slišati. Če vas sliši, mora to javiti, in ve boste kaznovane! Če vas pa ne sliši, vam ne more nič očitati in vas ne more naznaniti. Misli vaše pa so proste. Če ne bodo vaši pomenki delali večjega hrupa kakor vaše misli, vam nič ne morejo. Od tistega časa, ko sem jih tako poučil, si jetnice prizadevajo tako govoriti, da jih ni slišati. Zakonu je ustrezno in one se pomenkujejo med seboj in si lajšajo usodo, torej se ni bati, da bi postale bebasto ali blaznele!»

«Pa odobravajo nadzorniki Vašo razlago zakona?»

Ravnatelj se je posmejal.

V začetku so mi ugovarjali, ali jaz sem jih peljal k vratom, ki držijo v ječo, in jim rekel: Poglejte, tale vrata so lesena! Ko bi sem zaprli moške, verjemite mi, da bi ne bilo čez teden dni nobenega več notri! Ženskam pa še na misel ne pride, da bi pobegnile. Nikakor bi ne bilo pametno, ko bi jih s krutimi zakoni dražili, zakaj bivanje v ječi že itak ne pospešuje njih zdravlja. Mislim, a ne trdim, da ne bodo mislile na beg, ako

jim ne dovolite, da vsaj tiho kaj med seboj pokramljajo!»

Oba sva mu pritegnila.

Odtod smo odšli v bolnišnico in spalnice. Bile so to velike pobeljene dvorane, v katerih so samo še ognjišča iz črnega marmorja budila spomin na sijajnost, ki je svoje dni tu kraljevala. Na vsakem ognjišču je stal kip, ki je nemo poveljeval kakšno čednost.

Tako sem videl v bolnišnici model pravičnosti, žensko z nagim tilnikom in s privihano tuniko. V eni roki je držala tehtnico, v drugi pa meč, katerega ost je bila slučajno obrnjena proti bolnemu dekletu na železni postelji, pokriti s tenko žimnico. Ko sem jo pogledal, sem si mislil: Kako je ta semkaj prišla? Saj je vendar še otrok!

Moj prijatelj je postal ob njej in vprašal:

«Kako Vam je kaj danes? Boljše?»

«Boljše, boljše, gospod doktor,» je dekle odgovorilo in se nasmehnilo.

«Samo pametni bodite, pa boste kmalu ozdraveli!»

«Res, gospod doktor?» je vprašalo dekle in pogledalo nanj z očmi, iz katerih je odsevalo toliko upanja in veselja.

Ko smo šli nekoliko dalje, je dejal gospod doktor:

«Ta otrok je bil hudo bolan!»

«In za kakšen prestopok je bila obsojena?» sem vprašal.

«Za prestopok? Motiš se, obsojena je bila zaradi zločina!»

«Moj Bog, tak otrok!»

«No, svoje dete je umorila!»

Iz bolnice smo šli po dolgem hodniku in stopili v majhno sobo, kjer so stale ob stenah velike skrinje. Tamkaj je pisala pri pisalni mizi mlada, silno lepa ženska. In zraven nje je stala druga ženska, ki ji je bila jako podobna. Iskala je ravno ključ v vrečici, ki jo je imela obešeno za pasom.

Menil sem, da sta to ravnateljevi hčeri. Vprašal sem doktorja, ki mi je pa rekel, da sta tudi te dve jetnici.

Ravnatelj je slutil, čemu sem vprašal, pa je smehljaje se pristavil:

«Kaj niste videli, da imata jetniško obleko?»

«Ampak je ne nosite kakor te druge.»

«Njiju obleki sta nekoliko bolje narejeni in njiju čepici sta manjši, tako da se lasje vidijo, me je opozoril doktor.

«No, nič čudnega,» je rekel ravnatelj in se posmejal. Težko je ženski zabraniti, da bi svojih las ne pokazala, seveda če ima lepel!»

«In kaj delata tukaj?»

«Ena je arhivarka, druga pa knjigovodka.»

«Pa zakaj sta bili obsojeni?»

«Prva zaradi sleparstva, druga zaradi tatvine.»

«In zdaj?»

«Zdaj se vzorno vedeta.»

Ko smo spet prišli na dvorišče, je rekel ravnatelj:

«Trdno sem prepričan, da te dve kaznenki ne bosta izvršili nobenega zločina več, kar pa o naših taticah ne morem reči!»

«Kako se da to razlagati?»

«Te so po navadi nepopoljšljive, ker so razuzdane in nizka nprav jih neprestano vleče k prepovedanim činom ter se očituje v vsem njih sirovem vedenju. Porazmerno so malo kaznovane in zato so brez moralnega čuta. Kazen prenašajo lahko in brez očitania vesti ter se tolažijo, da bodo drugič svoj prestopok ali zločin bolj prebrisano izvršile!»

«S tem pa nečem reči,» je živahno pristavil, «da te nesrečne ženske ne zaslužijo sočutja. Narobe, kolikor starejši sem, toliko bolj sem prepričan, da ni zločink, temveč so to nesrečna bitja.

Po teh besedah naju je peljal v svojo delovno sobo ter naročil paznici, naj privede štev. 503.

«Kar bosta zdaj videla,» je nama pripomnil, «sem v tej jetnišnici že dostikrat videl in slišal. Nemara vaju to privede na nove misli o prestopkih in kaznih.

Čez čas je stopila predenj mlada zala deklica. Na prvi pogled se ji je videlo, da je s kmetov.

«Za Vas imam veselo novico,» ji je rekel ravnatelj. «Gospod prezident republike je bil opo-

zorjen na vaše lepo vedenje ter vam odpušča ostanek vaše kazni. V soboto vas izpustimo.»

Dekle je gledalo nanj z napol odprtimi usti, kakor bi ga ne razumelo.

«V soboto boste lahko šli odtod,» ji je dopovedoval ravnatelj. «Boste prosti.»

«Kaj moram odtod?» je obupno vzdihnila in lomila roke. «Kaj naj počnem zunaj? Nihče me ne sprejme v službo, in tukaj mi je bilo tako dobro! Bila sem brez skrbi, imela sem hram in obleko. Prosim, ali bi ne mogli tistemu dobremu gospodu prezidentu reči, da bi rajša tu ostala?»

«Milosti, ki vam je bila podeljena, ne morete in ne smete odkloniti,» ji je pojasnjeval ravnatelj. Za potnino dobite kakšnih dvajset frankov. To je tisti denar, ki ste si ga s svojim delom prislužili.»

Dekle je s solzami v očeh odšlo.

«Kar misliti si ne morem, da je to dekle zagrešilo kakršenkoli zločin!» sem ves začuden pripomnil. «Zakaj je bila obsojena?»

Ravnatelj je vzel v roke zaznamek, poiskal številko 503 in dejal:

«Tu sem pogledajte! Služila je pri kmetu — šla na veselico in ukradla svoji gospodinji novo krilo. Bila je obsojena zaradi domače tatvine. Naš zakon kaznuje torej jako ostro domačo tatvino...»

Žena v muzejski službi:
gospa Elizabeta Pratova, konservatorica
zbirke lobanj v Londonu.

*Psihodolna številka bo posvečena
kmetiški in delavski ženi.*

Skavtska četa mavarskih deklic iz Nove Zelandije Posnetek je bil
napravljen o priliki propagandnega defileja.

Zakaj mlade neveste pred oltarjem vedno zajočejo? Saj vemo vsi, da to store, in če kdoj tega ne store, smo skoro hudi nanje. Zakaj jočejo? Zakaj žarijo oči v tako drugačnem lesku, zakaj se bočijo mladostne ustnice od joka smehu naproti? Morda ... ker cči ne vidijo in usta ne čutijo, v kakšno usodo gre mlada nevesta — s srcem pa ni da bi se prerekali.

Prešerni smeh mladosti je kakor solčni vzhod v gorah. Trepečemo v občudovanju, zidamo v mladi dan gradove, ne da bi vedeli, kakšno bo vreme že nekaj hipov pozneje . . .

I.

V mračen nedeljski popoldan konec januarja so peli poreški zvonovi žalostno pogrebno pesem. Turobno so oznanjali, da spremljajo k večnemu počitku Rongovega Janeza, premožnega in daleč spoštovanega moža. Njihova pesem je odmevala od sivih skal in samevajočih gozdičkov, udarjala ob strme blatne klance nad vasjo in se mešala z molitvijo svečenikovo, ki je prosila za odpuščanje Janezovih grehov.

Počasi in svečanoresno se je približal sprevod z nizkim zidom ograjenemu pokopališču in se razkropil krog nemo zevajoče jame. Nosači so položili krsto na vrvi, prijeli za zavozlane konce in jo spustili v globino. Duhovnik je domolil pogrebne molitve, blagoslovil še zadnjič pokojnikovo poslednje bivališče in spustil na črno krsto prgišče vlažne prsti. Za njim sta opravili zadnje opravilo za pokojnim očetom hčeri Malka in Hana. Za njima so se zvrstili pokojnikov brat Luka, sorodniki, prijatelji, znanci in ostali pogrebci. Zamolklo in turobno je padala prst na črno krsto in jo bolj in bolj zakrivala jokajočim očem. Jama se je polnila; više in više se je kopičila premrla prst in množica se je pričela raztekati. Vedno manj in manj je bilo ob Janezovem svežem grobu.

«Zbogom, brat!» je vzkliknil tedaj sključeni starec Luka, prijel jokajoči nečakinji in ju odpeljal domov. Molče sta stopali Malka in Hana ob njegovi strani in vse naokrog se jima je zdelo mrtvo in prazno, kakor da je segla bela roka smrti nad vso okolico, nad ves vesoljni svet.

Še vse bolj mrtev in prazen pa je bil dom. Malka in Hana sta se zgrudili vsaka na svoj stol in zrla nemo in topo predse. Starec pa, ki je bil kakor bitje, ki je že davno obračunalo z življenjem, je ves vase in v svoje misli zatopljen modroval: «Tako odhajamo; drug za drugim gremo. Tudi moj dan ni več daleč...»

«Ne govorite tako, stric!» je zaprosila Malka. «Ali naj ostane hiša brez gospodarja?»

«Poiskati bo treba drugega,» je dejal starec. «Poročiti se boš morala!»

«Ni lepo,» se je razburila Malka, «da govorite o poroki, ko smo ravnokar prišli s pogreba.»

«Lepo ali ne,» je dejal starec, «potrebno je. Grunt je velik in čez mesec, dva, bo spomlad, bo delo. Star sem in slab; še za nadzorstvo nisem. Kdo bo delal? Kdo gospodaril? Čas je že, da se nekam spraviš. Tri križe imaš, in če boš

čakala še na četrtega, te bo vzel — kdor te bo — zaradi grunta, in ne zaradi ljubezni.»

«Pa naj se poroči Hana!» je kljubovalo dekle.

«Ti si gospodinja,» je dejal starec. «Tako je želel pokojnik, tako je prav. Starejša si in bolj pametna. Hani se ne mudi: mlada je, zdrava in živa in unesti se še mora.»

Malka ni odgovorila, zakrila si je z ruto oči in je zopet zaihtela. Vdala se je in tisti teden po Veliki noči so imeli pri Rongovih ženitovanje.

Malkina poroka s Streharjevim Ludom se je izvršila brez hrupa, kakor se spodobi za hišo, kateri je smrt šele pred nedavnim pokosila prejšnjega gospodarja. Mlad, lep in živahen ženin je prinesel h hiši, ki je bila med prvimi v poreški vasi, precejšnjo doto v denarju in povrhu še tri kose grunta. Rongovina se je povečala v premožno in obsežno posestvo z lepimi vinogradi, obsežnimi njivami in prostranimi travniki in pašniki. Tudi stric Luka je bil z ženinom zadovoljen. Židane volje je sedel med svati in srkal dišeče vino.

«Vidiš, Luka,» je dejal, «takega gospodarja je potreboval naš grunt. Zdaj bom lahko umrl, ko vem, da naša domačija ne bo propadla.»

«Da bi se zgodilo po vašem, stric!» je odgovoril ženin. «Storil bom, kar bo v moji moči, da postanem vreden naslednik pokojnega.»

Trčili so in pili. V dobri volji so pozabili na smrt. Vino, šala in smeh so razvneli mlada poročenca in svate. Le ena edina, sestra Hana, je bila tiha in zamišljena. Nekaj jo je težilo, ji branilo, da bi se veselila. Zamišljena je opazovala zalega svaka. Njene velike črne oči so se mu zasedale v obraz, kakor da bi ga hotele predreti, kakor da bi hotele pogledati v njegovo dušo, v njegovo srce. Ženin je opazil njen pogled in njeno zamišljenost. Dvignil je čašo in ji nazdravil: «Še na tvoje zdravje, Hana! Da bi bila še ti zadovoljna z menoj!»

Hana je povesila oči, zardela, in ko se je njegova kupica približala njeni, je vsa zardela. Čaša ji je zdrknila iz roke, padla na mizo in se razbila. Svatje so utihnili in se spogledali. Neroden in mučen molk je zavladal med njimi. Bleda kakor stena je planila Hana iz hiše in se izgubila v noči...

«Slabo znamenje,» je mrmral stari Luka, ko je slačil prazne oblačilo in legal v svojo samsko posteljo. «Le kaj ji je bilo?» je modroval. «Zakaj je vztrepetala? Zakaj je zbežala? Bog nas varuj zlega!»

In je molil in prosil:

«Ti, ki si v nebesih, prizanesi naši hiši! Daj ji miru in pokoja, da bo napredovala v slogi in zadovoljstvu! Tvoja milost naj jo obsije, da bo v njej krščanska čistost, ljubezen in zvestoba! Ne dopusti hudobcu, da bi zasejal ljuljko na naše njive, da bi zakotil greh pod našo streho in zlo v naših dušah...»

Hana je ostala po oni noči tiha in zamišljena. Ogibala se je svaka in še s sestro je govorila le najpotrebnejše. V njenem srcu se je bil prikrit, a obupen boj med ljubeznijo in dolžnostjo. Vsa njena duša se je bojevala z mlado, vročo in nepremišljeno krvjo. Premagati je ni mogla. Čim bolj jo je izkušala pomiriti z delom in umikanjem pred njim, tem bolj je gorela in hrepenela po njem. Obvladala jo je vso. Njeni volji so se morali pokoriti vsi njeni koraki, vsi njeni vzdihi in njeni vroči, hrepeneči pogledi. In ti pogledi so postajali bolj in bolj jasni in glasni, da jih tudi Luda ni mogel več prezreti. S strahom je opazil njihov požar. Pričel se jim je ogibati, ogniti se jim ni mogel. Ponoči in podnevi so se vsesavali vanj, ga zbadali, mučili, žgali. Še v sanjah mu niso privoščili miru. Tedaj je sklenil, da se jih reši; reši za vselej. Ko sta bila čisto sama, je zbral svoje moči in ji dejal:

«Hana, poročiti se boš morala!»

Hana je obstala. Njen obraz je pobledel in tresla se je. Ludu je bilo mučno in nerodno in ni vedel, kako bi ji razložil. Naposled je dejal čisto nekaj drugega, kakor je mislil.

«Škoda je zate, da izgubljaš svojo mladost», je rekel. «Prišla si v leta, ko se trgajo zate najlepši in najboljši. Škoda bi bilo zamuditi to priliko. Sedaj si lahko izbereš sama, pozneje bodo izbirali drugi.»

Hana je ugenila njegovo misel, razumeti pa je ni hotela. Namrdnila se je in je dejala:

«Na poti sem ti, Iznebil bi se me rad.»

«Bog mi je priča», je ugovarjal Luda, «da mi nisi. Pridna si, in ko boš odhajala, mi bo težko. Ne bomo te lahko pogrešali. Če bi bilo zaradi tega, bi rajši videl, da bi se sploh ne poročila. To ti pravim, ker ti hočem dobro.»

«Ker mi hočeš dobro...» se je zarežala Hana in ga predrzno in izzivalno pogledala. V njenem srcu je zadrževala obupna vihra. Ni je mogla zadržati; planila je na dan. «Bojiš se samega seba!» je kriknila. «Bojiš se svoje ljubezni, ki ti ne da miru. Mar misliš, da ne vem, da si se poročil z Malko zaradi grunta, ne zaradi nje?»

Luda je prebledel. Krvava progla mu je švignila preko bledega obraza. Stisnil je pesti in jih dvignil, da bi udaril.

«Udari!» je kriknila Hana. Roke si je zasadila v boke in stopila čisto tesno predenj. Razdivjana kakor furija je bila lepa in vabljava in Luda je razklenil pesti. Roki sta mu omahnili kakor brez moči. Hana pa je siknila vanj mameče in opojno:

«Rada te imam. Bodi moj! Nič drugega ne zahtevam.»

Luda je omahoval. Boj med zvestobo do bolehnih, hladnih in nelepih žensk in med ljubeznijo do zdrave, polne in vroče svakinje je divjal v njem. Toda bil je mož, močan in trden. Stresel je z glavo, kakor da bi se hotel osvoboditi izkušnje in se ji je umeknil.

«Bodi pametna!» je dejal. «Mož sem, in ona je tvoja sestra. Iztrezni se! Pomisli, kaj bi lahko nastalo iz tega.»

«Bojiš se je», je siknila Hana. «Kaj bi nastalo iz tega, praviš, a kaj bo nastalo iz mene, za to se ne brigaš. Jaz nisem kriva, da te imam rada, da brez tebe ne morem živeti...»

Zakrila si je obraz in zaihtela. Neroden in v mučni zadregi je stal pred njo Luda. Njen jok ga je spravljal ob pamet bolj kakor njeno vsiljevanje.

«Preudari vendar,» jo je prosil, «kam bi zšla, ko bi izgubila pamet. V eni hiši smo. Malka bi opazila; opazili bi ljudje. Eden od naju bi moral od hiše, ali bi pa morala oba. Oba, da, oba, Hana!»

Hana pa je jokala še bolj in je prosila:

«Pojdiva, Luda! Zbeživa v svet, kjer naju ne bo nihče poznal. Tam si zgradiva nov, svoj lastni dom...»

«Ni mogoče», je odgovoril Luda. «Prisegel sem ji zvestobo pred Bogom in držati se je moram. Ne zapeljuj me v greh!»

Tedaj je Hana nehala jokati. Divje in srdito ga je pogledala in iz njenih ust se je izvil besen, obupen krik:

«Ne maraš me!»

«Ne!» je potrdil Luda in odšel.

Hana je zrla za njim; roke je stisnila v pesti in v njenih velikih, črnih očeh je zagorel plamen sovraštva in želje po maščevanju za odklonjeno ljubezen in žalitev njenih vročih dekliških hrepenenj. Planila je v svojo sobo, se vrgla na posteljo, zarila obraz v blazino in zaihtela.

Od tistega dne je bila še boj tiha in odljudna. (Dalje prih.)

Milica Stupanova:

Boj za mir

Da je vojna največji sovražnik človeštva, tega so se zavedale vedno najbolj žene, saj so one nositeljice življenj, ki izkravljajo na bojnih poljanah ali pa jih pohabi vojna za vedno. Zato so tudi žene najiskrenejše prvoboriteljice za mirovno idejo, neumorne v prizadevanju, da odpravijo za vselej vojno med narodi. Po vseh državah sveta so na delu mirovne organizacije, ki streme za tem, da pridobe svoje vlade za razorožitev, in ki zahtevajo mirno poravnavanje vseh bodočih sporov med narodi. Da so se te organizacije tako razmahnile in da zavzema njih delovanje vedno širši obseg, je predvsem zasloga plemenitih žensk, ki delujejo tiho, a neutrudno za svetovni mir. Vedno iznova kličejo drugim v spomin, da je napoved vojne nemogoča in nesmiselna v državi, ki je priznala ženi že nekaj pravic, ki ji je na pr. dala volilno pravico.

Nobenega dvoma ni, da se razpletata žensko vprašanje in mirovno gibanje iz iste osnove in da imata

oba isti cilj, namreč, da mora vselej in povsod odločati sila duha, ne pa sila pesti. Ženska volilna pravica in vojna sta dva čisto nezdružljiva pojma, kajti ko bi ženske poslanke v državi, v kateri imajo žene volilno pravico, dopustile vojno, bi padla tudi na nje soodgovornost za vse vojne grozote in vse žene tiste države bi jih lahko imele za izdajalke, nevredne, da bi zastopale še nadalje ženske pravice. Zato se je ženstvo v drugih deželah v zadnjem času zavzelo s posebno vneto in resnobo za mirovno misel, saj se je za vlogo ženskih organizacij, ki je bila predana februarja letošnjega leta razorožitveni konferenci v Ženevi, nabralo skoraj 8 milijonov podpisov, ki so jasen izraz trdne volje žen vseh narodov, da se vojna za vselej odpravi.

Pot do cilja pa je seveda še silno dolga. Vedno iznova se vžigajo na svetu večji ali manjši vojni požari, države se neprestano javno ali tajno oborožujejo, ukrepi Društva narodov ne najdejo nikjer potrebnega spoštovanja. Bolj ko kdaj je potrebno dandanes, da stoje žene vseh narodov odločno na straži, da budno spremljajo medsebojne odnose držav, da bodo lahko stopile o pravem času na plan, ako bi hoteli posamezniki spet kdaj razpolagati z življenjem in blaginjo milijonov ljudi, ako bi bili poedini brezvestneži spet pripravljeni žrtvovati neštete množice ljudi, da bi bilo ugodeno nekaterim.

Vedno iznova pa se je treba poglobljati v problem trajnega miru, neprestano bi morala delati vsaka žena v svojem področju na to, da bi si vse človeštvo čimprej osvojilo misel, da je večni mir tisto medsebojno stanje, ki je edino vredno človeškega dostojanstva. Predvsem moramo v tem smislu vzgajati mladi rod, bodočo našo generacijo, mu vcepljati strah in mržnjo pred vojno, da se bo bal vojne kakor kuge, kakor grozne in strašne pošasti. O svetovni vojni, tej najstrašnejši vojni vseh časov in narodov, bi morala mati kar naprej in naprej pripovedovati otrokom, kar ji ne bo težko, saj je nam odraslim še vsem v bridkem spominu.

Pripovedovati bi jim morala o nepopisnem trpljenju ljudi na bojnih poljanah in v zaledju, o bedi in pomanjkanju, ki je vladalo takrat v tistih časih, ko so umirali otroci, ker ni bilo zanje ne mleka in ne kruha. Vedno iznova bi morali mi vsi dopovedovati otrokom, kaj je vojna, povedati bi jim morali, da je to pošast, ki je požrla naše najboljše ljudi. Ob takih prilikah bi morali z otroki vred vedno iznova doživljati tiste obupne dni, ki jih je takrat doživljalo človeštvo. Kakor neviden film bi morale lebdeti pred našimi očmi strašne slike iz svetovne vojne, ki so se dogajale tudi v zaledju, neprimerno strašnejše pa seveda na bojnem polju, ob primernih prilikah bi si jih morali vedno spet iznova vsaj za kratek hip priklicati zopet v spomin, z živo besedo pa bi jih morali ponazoriti tudi deci in mladini, da si bo ustvarila o vojni drugo mnenje kakor ga ima po večini sedaj, da bo spoznala strašni, a resnični obraz vojne pošasti.

Otrokom lahko pripovedujemo o tistih žalostnih in obupnih dneh, ko je korakala četa za četo na koldvore, ko so vozili vlaki najboljše sinove naroda v trpljenje in smrt. Koliko se jih je vrnilo izmed vseh teh in kakšni, kaj je ostalo od njih in kaj se je zgodilo z njimi, vse to so težka vprašanja, ki jih ne smemo pozabiti mi sami, ki jih moramo postaviti še otrokom. Pripovedovati bi morali otrokom o tistih prvih možeh, ki jih je najprej zgrabila vojna vihra, o tistih mladih, krepkih in svežih ljudeh, ki so jih vrgli najprej pred topove, puške in granate, ki so stali kakor hrast v gori, jokler jih ni uničil vojni vihar. Za njimi pa je zgrabil

vojni vrtnec še krepkejše in zrelejše ljudi, ki so stali že trdno in odločno sredi življenja, dokler jih ni uklonila in strla vojna groza. Ko so bile uničene že vse te krepke trume, ko so bili izkravali na bojiščih že celo tisti, ki so imeli svoja boljša leta že za seboj, ki so bili bolj potrebni miru in pokoja ko bojevanja in trpljenja, je prišel na vrsto najmlajši rod, sok naroda, napol odrasli dečki, ki so jih pobrali iz šol in delavnic in jih poslali za očeti na bojne poljane. Prevarili so jih za brezskrbno mladost, bili so podobni v notranjosti starcem, po zunanosti pa otrokom, in vendar ni bilo vojskovodij sram nadaljevati vojne še s takimi dečki.

(Dalje prih.)

Štefanija Frankovska-Vukova

Že večkrat smo slišali v radiu in na prosvetnih večerih v Delavski zbornici koncertno peyko Štefanijo Frankovsko-Vukovo. Njen dramatično koloraturni sopran je izredno čist in obsežen ter tako sočen, da kar priklene poslušalca. Na svojih koncertnih nastopih in v radiu nam je podajala ruske in poljske skladatelje, ki jih Slovenci še malo poznamo, z vso preciznostjo. Glas ji je brez zaprek in naporov, zvočen, in v njem drhti čuvstvo, strast, sreča...

Dne 24. februarja na prosvetnem večeru v Delavski zbornici in dne 27. februarja v radiu je zapela več skladb Čajkovskega, Musorgskega in Glinke. Posebno arije iz znamenite ruske narodne opere «Ruslan in Ljudmila» je zapela z vso dovršenostjo.

Štefanija Frankovska-Vukova je rodod Poljakinja iz Moskve, kjer je obiskovala moskovski konservatorij, a je morala z izbruhom revolucije študije pustiti. Poročila se je s pisateljem Ivanom Vukom in se preselila v Ljubljano, kjer nadaljuje glasbene študije.

Cestitamo ji k uspehom in jo želimo še večkrat slišati.

—g—

In pravijo...

In pravijo, da je treba v življenju smernic. In pravijo, da je važno, da današnja žena zavedno dela in ima tudi samostojno eksistenčno zavest. Da presodi svoj odnos do ljudi, naroda, človeštva. Da ve kaj o kulturni vzgoji, o politiki in etiki. In ko vse to doseže sama ali s pomočjo voditeljic, knjig in revij — da je tudi lahko srečna...

In pravijo, da se ženske pohujšajo in postanejo prazne od otlih hval in govorunskega kajenja v borbi za njihovo samorast in zrelost... In vendar je kakor za vsako živo bitje važno, da najde svojo pot iz lastnih moči in proti toku življenja. In da je na tej poti nihče ustaviti ne more. Kdor ne nosi svojega naroda v sebi, ga ne bo našel nikoli. Če ni v tebi živega človeka, si ga ne boš priporil iz knjig tujih modrosti. In ono, kar ima mali, požrešni vrabček: malo poguma in neumorne iznajdljivosti — tega malega se ne priuči še tako dvorjanski kos in učena papiga... Boječa zadrega kmetskega dekleta je zaeno njena skrita moč, njen ponos je njen etos in njena politika je tiho plamteča ljubezen srca, ki jo nadzira zdravi razum. Iz teh sramežljivo-skromnih malobesednic so vznikli najčistejši značaji, ki pa niso poznali smernic. In pravijo, da so zdrave in srečne. In zdrave in srečne so res. Zadovoljne pa le malokdaj. Šle so v tujino pa so postale iz železnega kršča zlato, iz oglate irhovine so rasli svetovljani. Na njihovih knjižnih policah pa mrko stoje v usnje vezane, malo čitane knjige: Smernice. V življenju pa so prave ženske skušale spoznavati sebe, svojo okolico, svojce. Računale so s svojimi močmi in s tistim »kar lahko pride«, vedele so za človeške slabosti, da so laže uveljavile svojo jedrovitost. Sejale so dobro in žele so dobro. Njihova pot sama je bila protest proti zlu. Kdor pa stopi v blato enkrat, dvakrat, se bo premislil stopiti vanj v tretje. Če pa je rojen za blato, bo brodil v njem, do konca. Resničnega človeka tudi prava hvala lahko le opogumi, razorožiti ga ne more nikdar.

Danes je težko biti človek, še stokrat težje je nositi odgovornost za svoje nadaljevano življenje v potomstvu. Čas je tak, da je potrebno imeti odprte oči in ušesa. Planinski svišč bo bolehal v toplem rastlinjaku, in če ne zamre — planinski svišč ne bo nikoli več. Ljudstvo prikleniti nase, se ne pravi odtegovati mu, temveč gojiti njegove posebnosti in v potrebah dneva nastale zahteve. Nekje v svetu pridobljenega ali privzgojenega okusa ne boš masi nikdar vsilil, kvečjemu jo lahko nanj opozoriš. Ljudske težnje poznati, se pravi za ljudstvo smisel imeti. In pravijo, da bodi oznanjevalec lepote in dobrote na visoki prižnici in dajaj ljudem romane namesto načel za borbo življenja! A delavec hoče najprej kruha, zatem načel... In če je ob kruhu tudi svetla misel, zaupen stiskljaj roke ali moralna pomoč — tedaj se nam ni bati za prijatelje...

In pravijo, da je današnja borba za obstoj umazana in duha ubijajoča... Potiplji torej, prerok, po ranah časa, odpri knjigo, ki jo ume čitati tudi beda in skromnost, izpolni v dejanjih svoje obljube in pridruži se, delujoč za izboljšanje vseh plasti svojega ljudstva — in storil boš dober namen sebi v čast in drugim v uteho...

In pravijo, da nam je povedala vse te vsakdanje resnice žena, ki ne nosi brokata in ne deluje za narod, a ima v svoji trioglati kuhinji majhno, čarobno uro... Ta ura se redko ustavi... Trideset let jo je znala navijati in pod streho te žene je našel svoj krov ubožec, iz te kuhinje ni odšel nikdar lačen študent in v tej hiši so se zbirali vsi, ki so dajali svojemu narodu svoje moči in dušo.

In ta žena je kmetske matere hči, ki pozna vsako delo, najprvo pa svojo dolžnost in je doma iz krajev, kjer se iz mnogih tovarn kadi dim v čisti planinski zrak.

In pravijo, da taki ljudje tudi nekaj vedo...

Mustafa Kemal je pozval Belgijčanko, gospo Floro Boccardovo, znano vzgojiteljico in znanstvenico, v Turčijo in ji poveril organizacijo strokovnega ženskega šolstva.

Na dunajski univerzi je bila imenovana za izredno profesorico psihologije gospa Karla Bühlerjeva. Gospa profesorica je svetovno znana strokovnjakinja v otroški psihologiji.

Gospo Raty Stresemannovo, vdovo po nemškem zunanjem ministru Stresemannu, je imenovala univerza v Kolumbiji za lektorko.

Dr. Toshi ko Sekiva je dobila štipendijo za študijsko potovanje po Evropi. Ona je prva Japonka, ki je dosegla čast univerzitetnega profesorja v svoji domovini.

Na mednarodni visoki šoli političnih in narodno-gospodarskih ved na Dunaju študira poleg Nemk in Avstrijk tudi 11 žen iz Anglije, Rumunije, Amerike, Litve, Poljske in Jugoslavije.

Državno izkušnjo za profesorico telovadbe je napravila znana francoska sportnica in prvakinja v lahki atletiki gospodična Radideaujeva. Izmed vseh kandidatov je napravila izkušnjo z najboljšim uspehom.

Leni Riefensthalova, ki je znana tudi pri nas iz lepega alpskega filma »Bela opojnost«, režira film »Modra luč« in igra v njem tudi glavno ulogo.

Tsuneko Tavana, 22letna Japonka iz Tokujame, je bila izvoljena letos za Miss Japonsko. Volitev kraljice lepote se vrši na Japonskem drugače kakor pri nas. Japonke se namreč zaradi tradicionalnih principov ne smejo osebno udeležiti tekmovanja, marveč pošljejo le fotografije. Po fotografiji pa je težko določiti, katera izmed kandidatk najbolj zasluži visoki naslov, posebno ker je bilo gotovo dosti tekmovalk.

Ali je odgovor na vprašanje res težak?

«Kaj je meni Žena in dom»

Nekaj naročnic nas je vprašalo, kako naj odgovore na razpisano vprašanje «Kaj je meni Žena in dom», češ da ne znajo odgovoriti, ker je to vprašanje zanje pretežko.

Nam se zdi stvar zelo preprosta. Vsak otrok lahko odgovori po svojem preudarku. Tistim, ki ne znajo odgovoriti, svetujemo ponovno tole: Vzemite nekaj prejšnjih številčk «Žene in doma». Preglejte jih in zapišite, kar Vam ugaja, na list papirja. Prav tako naredite s članki, ki Vam niso po godu. Te zapišite zopet na drug list papirja. Na ta način boste videli, ali je več stvari takih, ki Vam ugajajo, ali je več tistih, ki Vam niso po volji. Potem premislite, ali Vam je list v pouk ali zabavo. Ali prinaša «Žena in dom» take nasvete, da Vam pomagajo pri gospodinjstvu in drugih ženskih opravilih, in koliko je vredno tisto delo, ki ste ga po slikah ali prilogah sami izvršili. Ali ste na list naročeni le zato, da Vam pomaga v teh težkih časih z nasveti, ali imate «Ženo in dom» za izobrazbo ali za razvedrilo. Mislimo, da boste spoznali, da Vam je «Žena in dom» potreben tako za izobrazbo kakor tudi za razvedrilo, za pouk in za korist.

Poglejte tudi, ali naj bi bil list po Vašem preudarku drugače urejevan, ali naj bi prinašal še kakšne druge članke in katere rubrike bi lahko brez škode izostale.

Hočemo, da ste z listom zadovoljni. Hočemo, da se po «Ženi in domu» izražate. Hočemo Vam pokazati, kako lahko na razne načine varčujete. Povsod bomo iskali stvari, ki so Vam všeč in v korist. Življenje zahteva dandanes od vsake žene velikih stvari. Mi Vam hočemo pokazati pot, kako izpolnite svojo nalogo. Za male zadeve, ki jih človek tako rad prezre, pa Vam bomo dali migljaje, kako jih lahko uporabite sebi v korist, zadovoljnost in veselje.

Ni pa zadosti, da o vsem tem razmišljajo samo članice in sotrudnice redakcije, temveč moramo vedeti tudi, kakšna je Vaša sodba o listu, kakšne so Vaše želje in kakšni so Vaši nasveti.

Iz kratkih odgovorov na naše vprašanje «Kaj je meni Žena in dom» pa bomo dobili podlago, kaj želi večina naših naročnic.

Za to, da se boste potrudili za res odkritosrčen odgovor, pa boste seveda dobili za nagrado lepo knjigo «Sreča je v tebi», ki stane v knjigarnah Din 50.—. Že za to knjigo se izplača, da si vzamete četrt ure časa za naš list. Če se potrudite in nam pošljete dobro posrečen odgovor, je verjetno, da objavi odsek za nagradno vprašanje Vaš odgovor v prihodnji številki. Zgodi se lahko, da dobite poleg knjige še kakšno posebno lepo nagrado, po kateri hrepenite že dva meseca. Mogoče, da Vam prisodijo naročnice za nagrado spalnico. Za nagrado, ki je vredna Din 18.000.—, se pa že izplača, da se potrudite s svojim odgovorom. Kar pogumno napišite, saj človek ne ve, kdaj mu je sreča naklonjena. Nespametno je, če se sreči izogibate z izgovorom, da je vprašanje «Kaj je meni Žena in dom» za Vas pretežko. Šest takih vrstic ni taka reč. Neodpušljivo je, če zamudite ugodno priliko, ko veste, da knjigo «Sreča je v tebi» na vsak način dobite. Tudi če boste list grajali, Vam tega nihče ne bo zameril.

Z našim nagradnim vprašanjem hočemo doseči, da razmišljate, kaj Vam naš list nudi, kaj bi Vam po Vašem mnenju list «Žena in dom» še lahko dal in kakšen naj bo vbodoče.

Če ste karto za odgovor izgubili, napišite na list papirja tole:

Moj odgovor na vprašanje «Kaj je meni
Žena in dom»

Udeležim se Vašega razpisa za vprašanje «Kaj je meni Žena in dom». Strinjam se z razpisanimi pogoji. Vi se obvežete, da mi boste knjigo «Sreča je v tebi», ki jo je spisal Herbert N. Casson, poslali v začetku meseca maja 1932. Jaz pa se obvežem, da Vam bom do 15. aprila na Vaši dopisnici sporočila odločitev, kateri je najboljši odgovor. Dalje se obvežem, da bom plačala do 3. marca 1932 naročnino za 12 številčk «Žene in doma», za 10 prilog za kroje in ročna dela, za štiri priloge odlikanice in pet gospodinjstvih knjig Din 105.—. Če bo izmed najboljših odgovorov moj odgovor izbran, Vam posljem do 5. aprila 1932. svojo fotografijo.

Moj odgovor se glasi takole:

Pod zgornjo izjavo pa napišite svoj odgovor. Več ko šest vrstic ne smete napisati. Vrstice ne smejo biti širše kakor 10 cm. Ne pozabite podpisati svoj odgovor z razločnim naslovom. Na listu, kjer boste zapisali svoj odgovor, ne smete prav nič drugega pisati. Na kuverto pa zapišite: «Žena in dom» (odsek za nagradno vprašanje), Ljubljana, Dalmatinova št. 10.

Ne pozabite tudi še na druge pogoje. Zato prečitajte še enkrat naš razpis v prvi številki stran 22 in 23. Važna je posebno točka 14, ki pravi, da mora biti naročnina v znesku Din 105.— do 10. marca plačana.

Zaradi plačila tega zneska smo dobili tudi nekaj pritožb, češ da ga marsikatera ne more utrpeti. Radi priznamo, da je temu res tako. Tudi naša želja bi bila, da bi imele pravico do nagrad prav vse naročnice, tiste, ki plačajo naenkrat, in tiste, ki plačujejo na mesec. O vsem tem smo že veliko govorili. Na žalost pa imamo slabe izkušnje, da ne plačajo vse, čeprav pošiljajo cel koš obljub.

Drugi namen teh nagrad je bil tudi ta, da nam z nakazilom celega zneska prihranijo naročnice veliko dela pri upravi.

Premislite dobro, kaj vse dobite za 105 dinarjev. Ne smete biti take, da samo zahtevate ugodnosti. Vi pa za to ugodnost nečete nič žrtvovati. Saj je bila olajšava že to, da ste 105 dinarjev lahko plačali v treh obrokih. Zakaj so pa tiste, ki so morda še bolj revne, ta znesek vplačale v treh mesecih. Nekaj ste prihranili pri gospodinjstvu (če ste se ravnali po naših nasvetih), nekaj s tem, da ste eno ali drugo reč po naših vzorcih in prilogah sami napravili, nekaj bo prispeval Vaš mož (kar lepo ga pogledajte), nekaj bo dala mama, nekaj oče, no, in teh 105 dinarjev bo do 10. marca zbranih. Tudi če boste nekaj dni zamudili, ne bomo na to tako strogo gledali. Zato kar hitro na pošto s tem zneskom, da ga zopet ne porabite za kakšne druge stvari.

Naša želja, da plačate teh 105 dinarjev do 10. marca namesto do konca leta, je res zelo skromna. Saj so za to pripravljene tele nagrade:

44 glavnih nagrad in 15.000 knjig za tolažilne nagrade, in sicer:

Darilo konzorcija «ŽENE IN DOMA». Spalnica. Je odličen izdelek tvrdke ANTONA ŽALOKARJA iz St. Vida pri Ljubljani. Narejena je iz afriške breze. Vrednost Din 18.000.—.

Brušeno ogledalo in brušena stekla je darovala trdka «KRISTAL», d. d., Maribor. — Blazini za dva stolčka je darovala tapetniška trdka K. SITAR, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Darilo uredništva «ZENE IN DOMA». Tridnevna avtomobilska vožnja v spremstvu urednice iz kraja, kjer stanuje obdarovanka, v Benetke in nazaj.

Darilo trdke «ETA», d. z. o. z. v Kamniku, 8 zabojčkov različnih sadnih konzerv (marmelade, kumarice, gobice, brusnice, gorčice) za osem odgovorov. Vrednost Din 1200.—

Darilo KNJIGOVEZNICE DELNIŠKE TISKARNE, d. d., Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 10, 5 albumov slik naših pokrajin za pet izbranih odgovorov. Vrednost Din 1000.—

Darilo trdke «AGFA-FOTO» v Berlinu, 1 Agfa Standard-kamera za ploščo 65/9 in film 8/9. Vrednost Din 950.—

Darilo trdke «JUGOMERKATOR», lastnik ALOJZIJ PINTAR, Ljubljana-Beograd, 1 jedilni in kavni servis, obstoječ iz 47 kosov za 6 oseb. Vrednost Din 850.—

Darilo uprave «ZENE IN DOMA», Tri velike in pet manjših «ELIDA»-kaset za osem odgovorov.

Darilo trdke B. PAUER, d. z. o. z., tvornica keksov, Šiška, 2 kartona finih keksov in čajnega peciva za dva odgovora. Vrednost Din 800.—

Zavesa za eno okno. Ročno delo DRŽAVNEGA OSREDNJEGA ZAVODA ZA ŽENSKI DOMAČI OBRT, Ljubljana, Turjaški trg št. 4/1. Vrednost Din 780.—

Darilo g. MIRE ZOROVE, Ljubljana, Costova ulica št. 16, Kompletna stora za eno okno. Vrednost Din 750.—

Knjižna nagrada TISKOVNE ZADRUGE, Ljubljana, Selenburgova ulica. Vrednost Din 514.—

Darilo trdke «TEA IMPORT», d. z. o. z., Ljubljana, Večna pot št. 15, 1 doza «Buddha»-čaja. Vrednost Din 500.—

Darilo MESTNE PLINARNE v Ljubljani. Plinski štedilnik na dva plamena. Vrednost Din 495.—

Darilo trdke «PROJA», d. z. o. z., Ljubljana, Aškerčeva ulica št. 3, Fine kavne mešanice. Vrednost Din 410.—

Darilo trdke J. GOREC, d. z. o. z., Ljubljana, Dunajska cesta (v palači Ljubljanske kreditne banke). Smuči, stremena x gumasto ploščo, palice, Tonkin in maša. Vrednost Din 400.—

Darilo manufakture «REKORD», Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 8, 4 metre baržuna. Vrednost Din 400.—

Darilo drogerije GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova ulica št. 4, Štiri «Lavendel»-garniture za štiri odgovore.

Darilo trdke A. & E. SKABERNE, Ljubljana, Stari trg, Linolej 2x1-50 m. Vrednost Din 250.—

Darilo trdke STANE VIDMAR v Ljubljani, Pred škofijo, Damski dnevnik. Vrednost Din 200.—

Darilo trdke «ELEKTROINDUSTRIJA», d. d., Ljubljana, Gospodetska cesta št. 13, Prvo vrsten likalnik s kompletno priključno garnituro za tok po izbori. Vrednost Din 200.—

Darilo trdke A. PINTAR, Ljubljana, Gospodetska cesta št. 14, Steklenica penetnega vina «Fruškogorac», sladak, Bermet, Mirisavka. Vrednost Din 170.—

Darilo trdke MIROSLAVA LEITGEB, Ljubljana, Jurčičev trg, Zametast tekač. Vrednost Din 130.—

Darilo trdke F. ZORN, d. z. o. z., Ljubljana VII, Lepodvorska ulica št. 23, Damski kovčeg (pravi Lehna Vulkan) bavna barva. Vrednost Din 120.—

Darilo založbe «ZENE IN DOMA», 15.000 knjig «Sreča je v tebi» za 15.000 odgovorov.

«Našim prijateljicam!»

Tistim, ki so nam ta mesec pridobile novih naročnic, smo poslali knjigo «Potočnikova Truda». Tudi naročnice, ki bodo marca meseca agitirale za «Ženo in dom», dobe to knjigo. Seveda naj vsaka gleda na to, da bo znanka ali prijateljica, ki jo pridobi, v redu plačevala svojo naročnino.

Vsem našim zvestim prijateljicam pa bodi izrečena prisrčna hvala.

«Vsem poverjenicam!»

Zaupno sporočamo, da smo tiskali pri drugi nakladi v smislu naše svoječasne objave 500 gospodinjskih koledarjev za revne žene. Vsaka naj sporoči, koliko koledarjev naj ji pošljemo. Da ustrezemo nekaterim poverjenicam, ki so predlagale, da naj dobe njih varovanke tudi list «Žena in dom», sporočamo, da je na razpolago nekaj sto izvodov našega lista. Opozarjamo pa na to, da naj dobe brezplačne izpode samo tiste, ki res ne morejo plačevati na mesec 10 Din. Prav tako naj dobe brezplačni koledar take, ki ga bodo znale s pridom uporabljati.

Stojimo na stališču, da se revnim pomaga, vendar pa se dobrotnost ne sme izkoriščati. Iz tega ne sme postati zastojkarska razvada.

Naročnice, ki so pri naši upravi prosile za brezplačne koledarje, naj se obrnejo do svojih poverjenic. Iz krajev, kjer nimamo zaupnic, naj pa naročnice pišejo urednici, ki bo že videla, ali lahko pošlje koledar ali ne.

Založba.

Tudi Vam in Vašemu možu želimo, da bi takole v miru prečitala knjigo „Sreča je v tebi“. To knjigo dobite za svoj odgovor na naše vprašanje „Kaj je meni Žena in dom“.

M. F.:

Prvi oznanjevalci pomladi, slamniki, so se že pojavili. Pa ne samo v izložbenih oknih, temveč tudi že na promenadi se prav živahno in bahavo šopirijo in prezirljivo motrijo svoje zimske tovariše, ki jim bodo morali prav kmalu izginiti s poti.

Po obliki se ti slamniki in klobučki ne razlikujejo dosti od zimskih. Vsi so majhni in priležni, največ črni, če imajo pa krajevce, so krajevci čisto ozki in mehki. Sešiti so ti slamniki iz širokih tres ali kit, spletenih na roko iz raznih vrst široke leskle slame, ki se dobi pod raznimi imeni: Celofan, Liseré, Panama Racello, Panama Rustic. Dosti kit pa je spletenih iz klobučine v dveh odtenkih, prevlečene z lakom. Kite so pa tudi kombinirane iz leskle slame in klobučine. Ti majhni klobučki, ki so že sami na sebi zelo dekorativni, so okrašeni le z briljantnimi in kristalnimi okraski, kovinskimi iglami in zaponkami, ki so kakor svetli madeži na temnih enobarvnih klobučkih ali slamniki. Okrašeni so pa tudi s petljami, ki so postavljene pokonci kakor peresa, z enobarvnim in pisanim perjem, s cvetkami iz žameta, celofana in svile. Tudi kloš je zopet tu, toda samo iz prav mehkega in podajnega materiala. Pokrije se nad levim ušesom. Razni bareti, ki so malo večji kakor lanski in se pokrivajo nad desnim ušesom, so sešiti iz žameta, klobučine, največ pa iz volnenega blaga, ki ima vtlane svilene niti tako, da je videti, kakor bi bilo pobrizgano. Rože iz klobučine, prevlečene z lakom, se prav lepo podajo k obrazu, zato se dosti uporabljajo za nakit klobukov in slamnikov.

Sportni plašči imajo široke reverje in napol stoječe ovratnike, sicer so pa popolnoma gladki in imajo našite velike žepe. Dosti se nosijo raglani ponajveč iz blaga double, ki je na eni strani črtasto ali karirano, na drugi pa gladko, in pa raglani iz angleškega blaga.

Dežni plašči so sešiti iz enobarvne ali vzorčaste impregnirane svile in imajo podlogo iz tvida, tako da se lahko nosijo na obe strani. Posebnost za letošnje zgodnjo pomlad so plašči, ki so zaprti visoko k vratu in se zapenjajo na dve vrsti gumbov, tako kakor vojaški suknjič. V splošnem pa imajo plašči prav dosti krat ovrtnik podaljšan tako, da se spredaj zaveže ali pretakne ali pa prekriža in zatakne pod pas.

Prehodni plašči so iz temnega blaga, v pasu priležni in imajo široka sedla na predniku in na hrbtu, ki so krojena skupno z rokavi in bodo delala marsikateri krojačici preglavice. Letošnje pomlad so novi tri četrtdolgi plašči iz temnega blaga, ki se nosijo čez obleko v svetlejšem tonu.

Za na ulico se nosi prav dosti kostum, ki ni samo eleganten, ampak tudi praktičen, ker se lahko obleče

vsak dnevni čas. Jopič sega navadno do bokov in je v pasu priležen, samo angleški jopič, ki se nosi največ h gladkemu krilu, je nekoliko daljši. Iz vseh vrst angleškega blaga, iz sukna in iz gladkega blaga se šivajo letos kostumi. Najbolj sta priljubljeni rjava barva, seveda v vseh odtenkih, in pa vedno moderna in vedno elegantna temnomodra. Dopolnilo k preprostemu kostumu je gladek telovnik iz volnenega blaga brez rokavov, ki se oblači čez svileno bluzo z dolgimi rokavi. K sivemu, črnemu, rjavemu in modremu kostumu se lepo poda zelen ali rdeč telovnik. K rjavemu pa pristojata poleg teh dveh barv tudi prav lepo rumen, vinskordeč ali drap. H kostumu se nosijo vezanke iz kožuho-vine ali pa svilene rute in šali.

K oblekam in h kompletu krila in bluze se nosi kratak, popolnoma priležen, spredaj široko prekrizan jopič, ki ima navadno kožuhovinast ovrtnik. Taki jopiči se prav dosti šivajo iz deftina. Posebna novost so kratke jopice «spenzerji», ki se lahko nosijo k vsaki obleki in h kompletu bluze in krila.

Volnene obleke so zelo preproste, samo da so za dva centimetra daljše kakor lani. Ponajveč so krojene tako, da ima zgornji del videz telovnika. Večkrat so kombinirane iz dveh vrst blaga, životek v obliki telovnika je enobarven, rokavi pa so iz enakega blaga kakor krilo. Rokavi so zelo različni. Navadno so ozki do komolca, od komolca do zapestja pa razširjeni in všiti v ozek zapestnik, ali so pa na komolcu bogato nabrani in všiti v visok priležen zapestnik. Za okrasek na volnenih oblekah se uporablja dosti ažur in luknjičasto vezanje. Včasih je okrašen samo životek, največkrat na rokavi, bodisi nad komolcem ali pod komolcem. Namesto ovrtnika je na obleki nabor iz čipk dostikrat nadaljšan do pasu. Tudi rokavi so prav pogosto okrašeni s čipkastim naborom. Najlepši okrasek na popoldanskih oblekah pa so lepo barvani porcelanasti gumbi ali pa velike srebrne krogle. Tudi kristalni gumbi, ki so prišli v modo lanske leto, niso letos prav nič zapostavljeni. K popoldanskim oblekam se nosijo šali, široki od 25 do 30 cm in dolgi 150 cm, sešiti iz drugobarvnega blaga kakor obleka in podloženi s svilo v barvi obleke. Svileni šali pa so podloženi z muslinom v barvi obleke.

Modno blago za volnene obleke je diagonal, nova vrsta džerseja, volneno blago okrašeno z ažurji, razno kosmičasto volneno blago, tkano po načinu tvida, ki se dobi tanjše za obleke, debelejša pa za prehodne plašče. Žamet ni za pomladanske obleke. Čisto novo pa je črtasto blago za bluze, krila, žempre in «spenzerje», ki so zelo moderni.

Svilene popoldanske obleke in male večerne obleke so okrašene z ažurjem. Z ažurjem je markirano sedlo,

Pomladanski komplet iz temnega, modnega angleškega blaga. Do treh četrtin dolgi plašč je v pasu priležen, zapenja se na dva gumba. Žepi so naši.

Pomladanski kostum iz modnega diagonala. Ovratnik je iz kratkodlake kožuhovine, pas pa usnjen.

Desne slike:

Promenadni kostum iz črno-belega tvida. Jopič, ki sega malo čez boke, je v pasu priležen, spodaj pa zvončasto razširjen.

Pomladanski kostum iz težkega volnenega krepa. Ovratnik v obliki šala je iz temnega svilenega atlasa. Gube na krilu so globoko zašite, spodaj pa zlikane.

Pomladanski komplet. Jopič in krilo sta iz modnega diagonala, telovnik pa je iz gladkega blaga. K takemu kostumu se lepo poda sportna, visoko zapeta bluza.

ki se letos dela na blazah, plaščih in oblekah. Podaljšano je preko rame na vrhnji del rokava v obliki «raglan».

Tudi bluze so okrašene z ažurjem. Ažur na svilenem perilu je velika moda. Barve: kostanjeva, rjava, zelena, svetlogranatna. Kombinira se rjava z rumeno, modra z zeleno, rdeča z modro itd. Dosti se nosi rdeča barva v vseh odtenkih, vendar bolj temna kakor svetla.

«Najmodernejše», to je beseda, kateri že nekaj časa sem lahko takoj dodamo še: «to se ni nosilo od tega in tega leta». Moda si zadnji čas z uspehom izposojuje posrečene domisleke iz dobrih starih časov. Smejati se moramo novim modnim rokavicam brez prstov ali pa s polovičnimi prsti, ki so prav take, za kakršne smo morali moledovati okrog starih tet, da so nam jih posodile za maskare. Te modne rokavice so mrežane ali pa iz čipk. Tudi čipkaste nogavice so letos moderne in so zato seveda zelo drage, vendar so pa še vedno najbolj elegantne gladke svilene.

Za dež se nosijo visoko zapeti čevlji, za promenado pa nizki čevlji z usnjeno peto, za popoldan seveda čevlji s francosko peto, okrašeni z gobelinom.

Ročne torbice iz raznih vrst usnja in blaga so največ ozke in dolge tako, da se lahko vloži vanje dosti malenkosti. Ker so torbice same gladke in preproste, so okrašene z umetniško izdelanimi zaponkami iz raznih kovin, porcelana, stekla, rogovine itd.

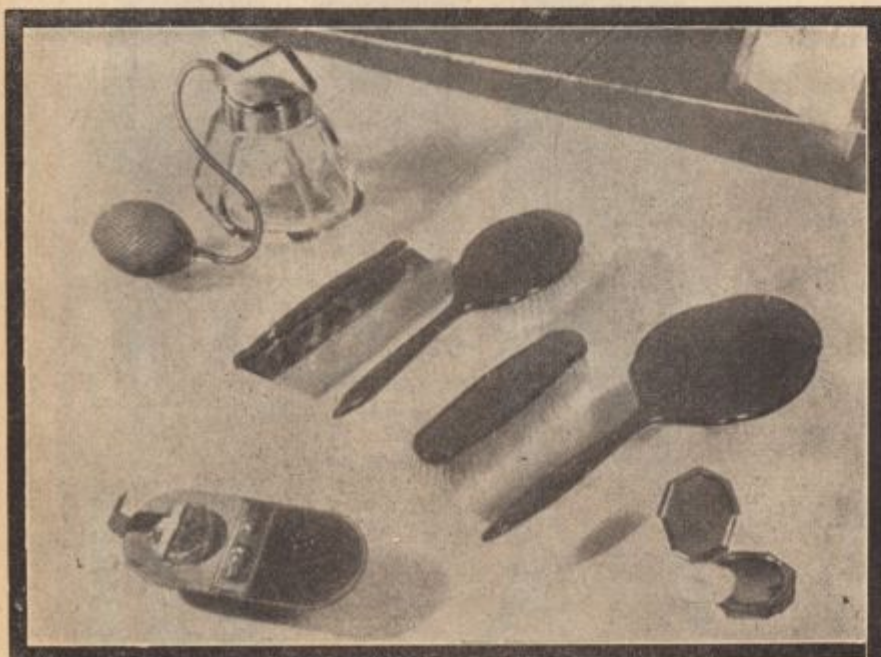

Za lepo spomlad

- Obleka iz temnega volnenega ribsa, okrašena s svetlim ovratnikom.
 Obleka iz volnenega diagonalala. Životek brez rokavov ima videz telovnika. Bluza je iz svetle pralne svile.
 Promenadna obleka iz modnega tvida. Ovrtnik je iz svetle svile, vezanka pa iz svile v barvi obleke.
 Promenadna obleka v videzu plašča. Sešita je iz modnega volnenega blaga. Plastron in ovrtnik sta iz bele svile, pas pa je usnjen.
 Obleka za žalovanje, sešita iz črnega volnenega krepa ali ribsa. Životež je gladek, krilo pa ima širok pas in globoke položene gube.

Vse to spada v toaletno mizico.

Popoldanska obleka iz modnega volnenega blaga. Plastron in okraski na rokavih so iz svetle svile, pošiti z ozkimi volani ali pa z ozkimi nabranimi čipkami.

Popoldanska obleka iz temnomodrega svilenega žameta, okrašena z zeleno paspulo. Rokavi so do komolca ozki, od komolca do zapestja pa močno razširjeni in ošiti v ozek zapestnik.

Za doma

Pižama, kombinirana iz enobaronih hlač in vzorčaste bluze, ki je podaljšana do kolen in okrašena z enobarono progo. — Jutrnja halja iz svetlega krepdešina, okrašena s čipkastim vložkom. — Domača obleka iz enobarone flanele, okrašena z ovratnikom in našitki iz pikčaste flanele. — Domača obleka iz enobaronega barhenta. — Domača obleka iz pralnega žameta, obrobljena s široko enobarono treso.

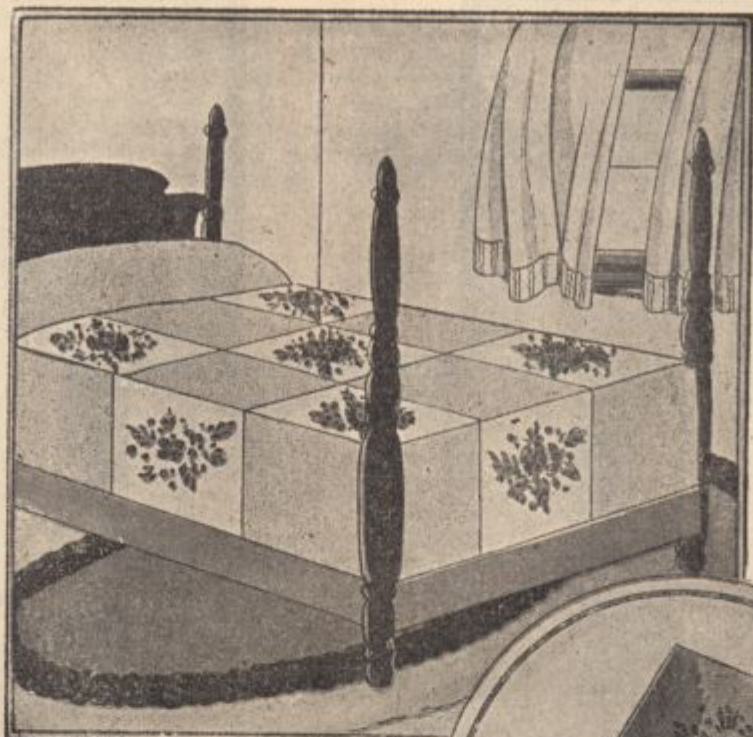

Spomladanske novosti za
obleke, plašče in kostime

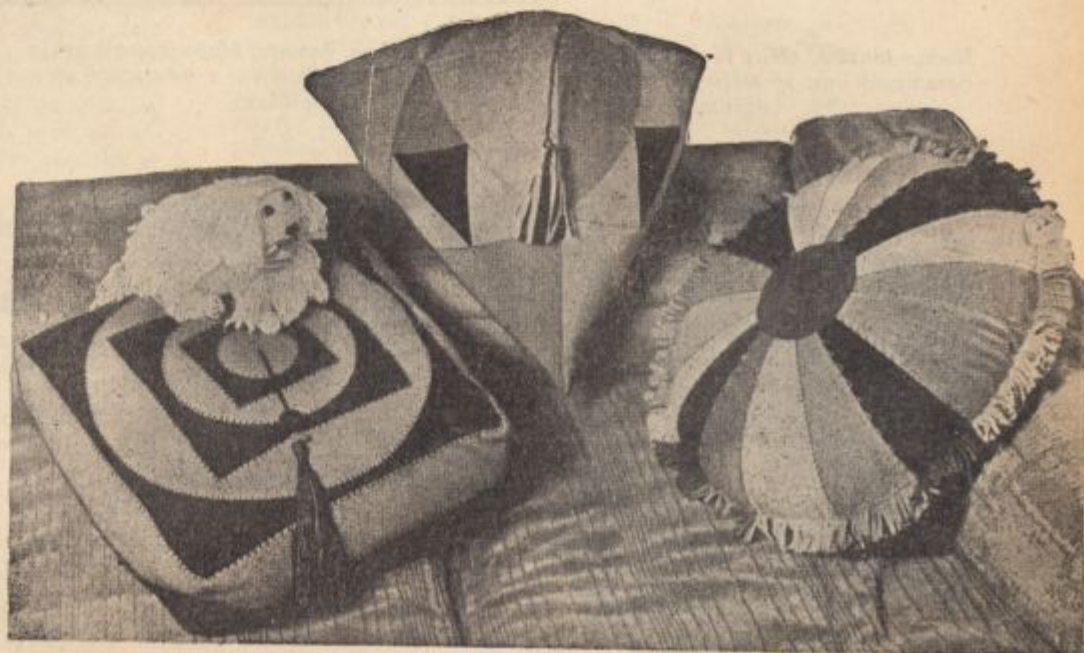
*A. & E. Skabernè
Ljubljana*

Vzorec,

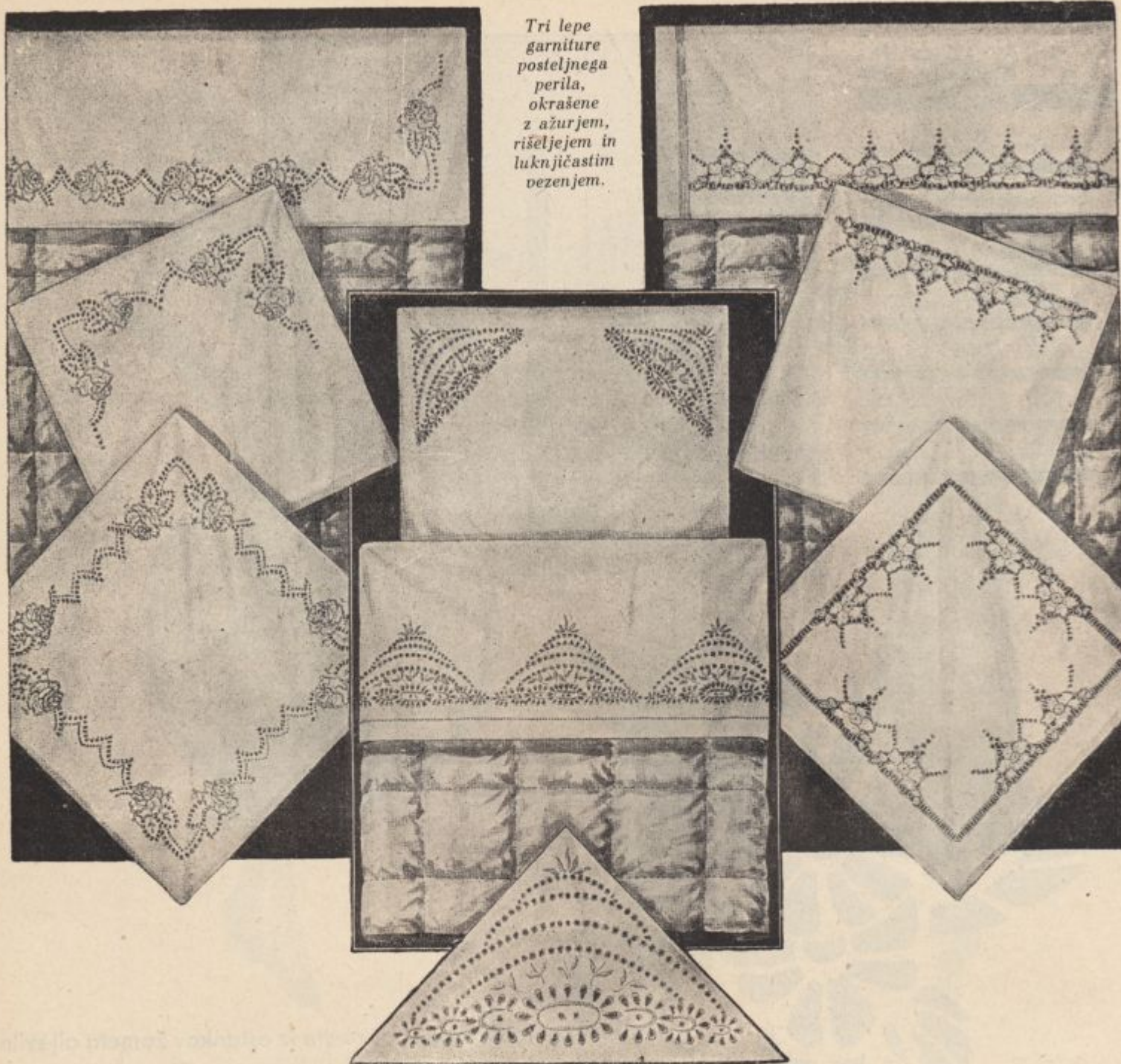
ki ga lahko velkokrat uporabite kakor vam pokaže desna slika, za posteljno pregrinialo, za moderno svetiljko, za zastorje in drugo.

Take blazine lahko sami napravite iz ostankov žameta ali svile

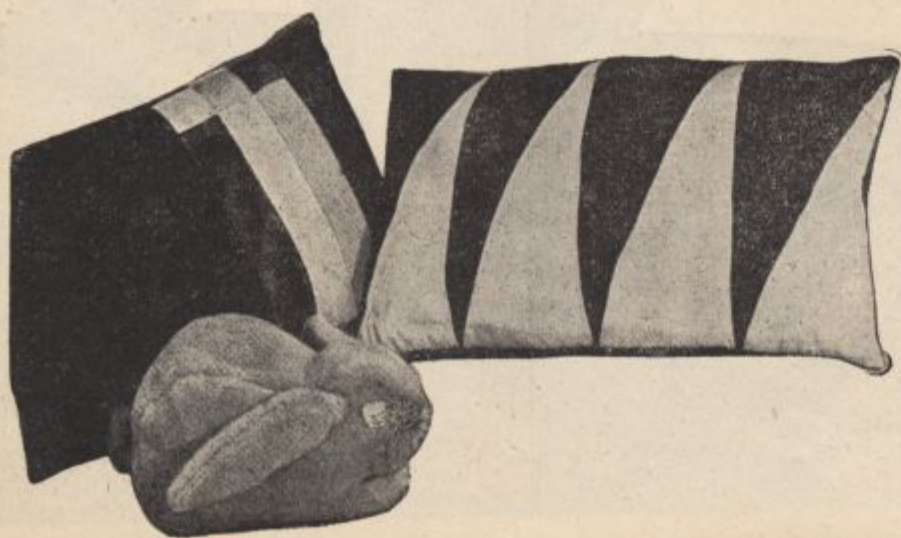

Za tiste, ki bodo neveste

Tri lepe
garniture
posteljnega
perila,
okrašene
z ažurjem,
rišeljcem in
luknjičastim
vezenjem.

Modne blazine, sešite iz raznobarnih kosov svile, sukna, žameta, klobučine ali usnja.
Posamezni kosi se sešijejo na stroj ali pa se obzankajo in sešijejo z ometico. Vzorec
nastane iz barv in oblik posameznih kosov blaga.

Za negovanje obraza

potrebujete na vsak način

ISLA SCHLAMM

naravni radioaktivni mulj (glen) iz kopališča v Ischlu
za obkladke na obrazu. Odpravlja gube in pomlaja
uvelo kožo. Preprosta uporaba po navodilu, ki je pri-
loženo vsakemu ovitku. Dobiva se v vseh trgovinah
te stroke.

Za Jugoslavijo: Paracelsus k. d. Zagreb 3.

Izumljiva gospodinja

Električni zvonec.

Kadar električni zvonec v stanovanju neče zvoniti, moramo najprej ugotoviti, kje tiči napaka. Če je v stanovanju več zvoncev, in nobeden ne zveni, potem pač električni tok, na katerega so priključeni, ni v redu.

Tam, kjer je zvonec priključen na splošni električni tok, je popravilo najlažje. Na pretikalniku imamo gotovo označeno, na kateri vod je električni zvonec priključen. Brzkone je pregorela varovalka; če jo zamenjamo, je zopet vse v redu.

Marsikje imajo namesto priključka na splošni električni tok elemente v zaboječkih. Ti elementi životarijo po navadi vsi zaprašeni visoko kje nad vrati in se zanje nihče ne zmeni. Zelo so v rabi mokri elementi. V steklenih posodah, ki so napolnjene s salmiakovim cvetom, visita valj iz oglja in ploča iz cinka. Oglje učinkuje na cink in vzbuja v zvezi s tekocino električni tok. Kadar se tekocina posuši, ni toka. Če je salmiak samo skristaliziral, ga lahko zopet raztopimo, če nalijemo nanj vode. Pčasí se pa seveda tudi salmiak popolnoma porabi; potem moramo naliti v posodo sveže salmiakove raztopine (100 gr salmiaka v prahu na 2 l prekuhanе vode). Včasih moramo izmenjati tudi ogljeni valj in cinkasto pločo. Kadar to izmenjamo, je najvažnejše, da žice zopet pravilno zvezemo. Oglje v prvi posodi zvezemo z eno izmed obeh glavnih žic voda, cink z ogljem v drugi posodi, cink druge posode z ogljem naslednje posode itd., cink zadnje posode pa z drugo glavno žico voda.

Suhi elementi so trdne, zaprte škatle z dvema pritrdilnima vijakoma, od katerih je eden označen s +, drugi pa z —. Pri suhih elementih mora biti vijak prve posode, označen s +, zvezan z vijakom druge posode, označenim s —. Izrabljeni elementi niso za nič in jih je treba nadomestiti z novimi.

Kovinski zvonec sam je skoraj vedno v redu, razen če smo morda, ko smo čistili stanovanje, premaknili ali izpulili kakšno žico, kar pa lahko hitro zopet popravimo.

Gumb pri električnem zvoncu ne zveni, če pritisnemo nanj. Vzrok je lahko različen. Najprej odvijemo lesení pokrov in pogledamo, ali sta oba konca žic, po katerih dohaja tok, zadosti čvrsto privita; če nista, ju moramo priviti. Lahko se pa tudi zgodi, da beli gumb, s katerim pritiskamo na kovinsko pero in tako sklepamo tok, tega peresa več ne doseže, ker se je morda nekoliko usušil. Tedaj ga moramo podaljšati s kosčkom lepenke, kovinsko pero pa nekoliko privzdigniti. Če se je kovinsko pero zlomilo, ga nadomestimo z novim.

Dostikrat se tudi pripeti, da takšen električni zvonec kar naprej zveni; tedaj imamo nekje kratki stik. Najprej odvijemo pri enem izmed elementov vijak, da prekinemo tok in da preneha neprijetno zvonjenje. Pri zvoncu pa, ki je priključen na splošni električni tok, odvijemo dotično varovalko, šele nato poiščemo napako in jo popravimo.

Varčna gospodinja se ravna po nasvetih »Žene in doma«.

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek, obed: juha iz zelene z opečenimi žemljicami, žlikrofi z maslom in drobtinicami, čežana.

Večerja: faširani goveji zrezki s krompirjem, motovilec.

Torek, obed: krompirjeva juha z vampi, telečji zrezki v papriki in pekatete, češpljev kompot.

Večerja: vampi po tržaško in krompirjeva kaša.

Sreda, obed: paradižnikova juha z rižem, sočna pečenka z rezanci, motovilec.

Večerja: jajčni krapki z gobicami in krompirjeva solata.

Četrtek, obed: na goveji juhi drobtinični cmočki, govedina, garnirana z dušeno rumeno kolerabo, prazen krompir, brusnična omaka.

Večerja: frigana jetra s polento.

Petek, obed: kislá repa s krušnimi cmoki, cvetača z maslom in drobtinicami, pečen sirov zavitek.

Večerja: ajdovi žganci z gobovo omako ali z mlekom.

Sobota, obed: možganja juha z ocvrtim graham, ponarejen zajcek v omaki s krompirjevimi svaljki, češpljev kompot.

Večerja: rezanci z gnjatjo, motovilec.

Nedelja, obed: ragu-juha z mozgovimi cmočki, telečji frikando, prazen krompir, solata, orehova torta.

Večerja: kuhana sveža svinjska noga s hrenom.

Recepti k jedilniku

Telečji zrezki v papriki. Od telečjega stegna nareži za dlan velike zrezke, jih potolci in nasoli, nato pa na presnem maslu na obeh straneh hitro lepo rumeno opeci. Opečene poberi na krožnik in jih postavi na toplo. V kozico pa dodaj še nekoliko presnega masla, nato pol žlice drobno zrezane čebule in pol žlice moke. Mešaj, in ko porumeni, zalij z nekoliko juhe ali kropa, dodaj za noževo konico sladke paprike in nekoliko pokuhaj. Ko je omaka gladka, dodaj še par žlic kisle smetane, premešaj, nato pa vloží zrezke zopet v omako, pusti, da se še malo pokuha, in serviraj.

Jajčni krapki z gobicami. Oprane in poparjene posušene jurečke duši na presnem maslu z drobno zrezano čebulo in peteršiljem ter pomalem zalivaj. Ko so mehki, jih potresi s pol žlice moke, osoli in popopraj, dodaj dve stepeni jajci, nato še toliko časa popraži, da se jajca strde, in potisni kozico na rob štedilnika do nadaljnje uporabe. V lončku izžvrkljaj eno jajce, dve polni žlici moke, soli in toliko mleka, da je gladko tekoče testo kakor za omelete. Iz tega speci v omeletni ponvi tenke omelete. Te izkroži s krapovim obodcem v okrogle krpe, izrezke pa zreži na drobno in primešaj med nadev. Na eno krpico položi pol žlice gobovega nadeva, pomaži ob robu z beljakom in z drugo prazno krpico pokrij in stisni ob robu. Ko imaš vse krapke tako pripravljene, jih povaljaj v raztepenem jajcu in drobtinicah in ocvri. Ocvrte serviraj takoj.

Ponarejen zajček. 25 dkg govejega mesa in 20 dkg sveže svinjine zmelj na mesnem stroju ali pa sesek-ljaj. Deni v skledo in primešaj soli, popra, eno drobno zrezano čebulo, precvrto na masti z dvema žlicama z mlekom prepojenih drobtin, eno jajce, strok zmečkanega česna in en surov olupljen in nastrgan krom-pir. To dobro premešaj in oblikuj podolgasto, kakor zajčji hrbet debelo štruco in jo nagosto pretekni s prekajeno slanino. V kozici razbeli mast in opeci v nji tako pripravljeno meso od vseh strani, nato pomalem zalivaj in peci na zmernem ognju eno uro. Potem vzemi z masti in potresi v kozico pol žlice moke in dobro žlico drobno zrezane čebule, ko porumeni, zalij, pokuhaj in dodaj za kavno žličko paradižnikove mezge, dve žlici kisle smetane in eno žlico kaper ali pa na pol prerezane vložene kumarice, deni meso nazaj v omako in pusti, da se počasi duši pokrito še kake pol ure, preden daš na mizo.

Telečji frikando ali kepica. Kos telečje kepice na-gosto pretekni s prekajeno slanino in nasoli. V kozico deni masti in drobno zrezane slanine, čebule in kore-nin, vložijo meso in pokrito duši do mehkega. Medtem večkrat oblij s sokom, kateremu po potrebi prilivaš juhe ali kropa. Ko je meso mehko, to je približno v eni uri, vzemi pokrov proč in peci na močni vročini meso v pečici toliko časa, da dobi na vseh straneh lepo rumeno skorjo. Nato ga na deski zreži na lepe kose, dolij v omako nekoliko juhe in precedi na meso. Takšno pečenko garniraš lahko tudi s cvetačo ali du-šenimi gobicami.

Fina lešnikova potica. 35 dkg presejane pšenične moke stresi v skledo in postavi na toplem prostoru, da se ogreje. V skodelico vlij na pet koščkov sladkorja četrt litra mlačnega mleka in zdrobi vanj dva deka-grama kvasa. Pokrij in pusti, da zakipi. Medtem pri-pravi v drugo posodico 5 dkg presnega ali pa kuha-nega masla in postavi na toplo, da se raztopi. Pogreto moko premešaj, primerno osoli in zmešaj vzkipe-li kvas, stopljeno maslo, en rumenjaki, eno celo jajce in še toliko mlačnega mleka, da zamesiš mehko testo. Testo stepaj toliko časa, da je gladko, dela mehurčke in se loči od skleda in kuhavnice. Nato pokrij skledo s prtom in postavi na toplo, da zopet vzide. Medtem pripravi nadev. Zmelj 30 dkg lešnikov. V kozici kuhaj 12 dkg sladkorja z dvema decilitroma vode toliko časa, da se zgosti. V to primešaj zmlete lešnike, drobno zrezane limonove lupinice, štiri žlice ruma in 5 dkg rozin. Če je nadev še pregost, dodaj nekaj žlic sme-tane ali mleka. Ko je testo vzhajano, ga razvaljaj za nožev rob debelo in pomaži z nadevom, tesno zavij, položi v namazan in z moko potresen model, postavi na toplo in pokrij. Ko zopet vzhaja, pomaži testo po vrhu z raztepenim jajcem in speci.

Žolice. En svinjski parkelj, ena telečja noga, četrt kilograma sveže svinjske, dobro osnažene oprane kože in košček govejih jeter deni v dobro položčen lonec, zalij s tremi litri mrzle vode in pristavi. Potem praži pol debelo zrezane čebule, korenino peteršilja, en ko-ren in nekoliko zelene na masti, da lepo porumeni, in dodaj v lonec, zraven pa še en lavorjev listič, nekaj zrn popra in vejico timijana, ter pusti, da v nepokri-tem loncu polagoma vre približno štiri ure. Medtem pridno posnemaj pene in maščobo, ki se nabira na vrhu. Ko so kože mehke, zmerno osoli, prilij tri žlice dobrega vinskega kisa in pusti, da še pol ure pola-goma vre. Potem postavi lonec od ognja na rob šte-dilnika, prilij nekaj žlic mrzle vode in pusti tako ne-kaj časa. Nato vzemi primerno veliko porcelanasto skledo ali čisto, dobro položeno kozico, postavi nanjo

gosto sito, pogrne čez sito gost prtič in precedi kuhano žolico. Ves čas, ko se počasi odceja, naj bo posoda na robu gorkega štedilnika. Ko se čisto odteče, poberi vso goščo na krožnik, posodo z ocedkom pa postavi na mrzlo. Od mesa preberi lepe koščke kože in meso od telečje noge in parkeljčka in odloči od kosti, da boš s tem podložila žolico. Drugi dan strjeno žolico izčisti. Najprej posnemi z žlico vso maščobo, ki se je sesedla na vrhu. Potem jo hitro izplakni s površine posode do čistega z vročo vodo. Kozico z žolico nato postavi na štedilnik, da se razpusti. Medtem pa stepi en rumenjaki ali pa dva s sokom od limone, ju vlij med žolico in stepaj z vilicami ali šibico polagoma toliko časa, da začne žolice vreti. Nato posodo takoj potegni zopet od ognja na rob štedilnika in jo pusti toliko časa, da se beljakovina strdi in je žolice pro-zorno čista. To traja približno pol ure. Potem ponovno precedi vso tekočino skozi prtič v snažno skledo. Da se žolice lepše strdi, lahko dodaš hkrati v zelenjavo dva lističa želatine med kuhno. Žolice mora biti, ko je strjena, lepo rumena, prijetno kiselkasta in se mora tresti. Koščke mesa in kož vložijo v primerne posode, vmes deneš lahko trdo kuhano, na četrti zrezano jajce, koščke kuhane gnjati ali kakršnekoli pečenke in za-liješ z žolico. Ako žolice s tem podložiš, moraš posodo najprej z mrzlo vodo izplakniti, nato naliješ vanjo nekoliko žolice, in šele ko se to strdi, podloži z me-som, kožami, pečenko in jajcem, nato šele zopet zalij, da bo posoda polna. Pred uporabo ogrej posodo, v kateri imaš strjeno žolico, s krpo, ki jo namočiš v vroči vodi, da se ob posodi odaja, nato pa zvrni v posodo, v kateri hočeš servirati. Bolj pikantna in okusna je žolice, če se ji doda še četrt kilograma go-vedine.

J. J.:

Vrtnarska dela meseca marca

Marca meseca se začne v naših krajih pravo vrtnar-sko delo: štihanje, sejanje in sajenje. (Za štihanje Slo-venci nimamo prave besede. Kopanje ali prekopavanje ni tisto. Zaradi tega in pa glede na to, da je beseda štihanje splošno v rabi, bi ostal jaz pri njej.) Ponekod sešihajo takoj ves vrt. To je sicer glede na delo racio-nalno in je tudi gotovo, da napravlja tak vrt lepši vtisk, toda upoštevati je, da postane zemlja do poznega sa-jenja že trda in da se zaplodi na njej plevel. Zato se s štihanjem poznih gred še ne mudi. Takoj pa sešihamo prostor, ki ga solnce najbolj ogreva in je najbolj v zavetju pred vetrovi in slano. Tu vsejemo vsa vrtna semena, da si vzgojimo sadike solate, zelja, ohrovt, špi-nače, pese, nadzemske in podzemske kolerabe, čebule, karfirole (cvetače), peteršilja, zelene, paradižnikov, ko-renja in morda še kaj. Semkaj pa vsejemo tudi semena cvetic, kakor: zajčkov, aster, cinij, salvij itd. Za karfi-ole in paradižnike vzamemo prostor, ki je najbolj gorak in najbolj zavarovan. Koliko vsakega vsejemo, je odvisno od velikosti vrta in potrebe. V splošnem za-dostuje od vsakega po ena vrečica za 1 dinar, karfiol-nega semena (v vrečici je kakih 150 zrn) vsejemo tudi lahko za prvo le polovico, ostali del pa pozneje. Kdor ima njive in sadi zelje tudi za kisanje in peso za pra-siče, pa seje teh semen $\frac{1}{4}$ kg in tudi do $\frac{1}{2}$ kg. Predvsem

sejemo zgodnje vrste. Označene so na vrečicah. Zgodnje vrste zelja, ohrovt, karfiol itd. so vse nizke in majhne. Kogar bi premotile slike z velikimi glavami, tisti ne bo imel zgodnjih pridelkov. Tudi rdeča pesa je zgodnja samo tista, ki ima majhne, okrogle gomolje (korenine). Ako pa imamo tako velik vrt ali njive, da pridelujemo doma tudi zelje za kisanje, peso in korenje za krmljenje prasičev in krav, izberemo v to svrho vrste zelja z velikimi glavami in peso z dolgimi (podolgovatimi) koreninami.

Potrebno je, da si zaznamujemo, kje smo vsejali to, kje ono. To se zgodi najbolje tako, da potegnemo s kolikom tako močno po zemlji, da nastane mejni jarek. Na ta način nastanejo majhne njivice. Na njivico pa zasadimo majhno trsko, na katero smo bili napisali z navadnim svinčnikom (napisi s tintnikom se pri zalivanju in ob deževju razmažejo) ime. To naj se zgodi kar pri sejanju, da se ne pozabi ali pa zamenja setev. Taka označba je potrebna posebno tudi zato, da napravimo, ako kakšno seme ne rase, brž drugo setev. Tu moramo pa upoštevati to, da je kalilna doba (ki je navadna navadno tudi na vrečicah) za razne rastline različna. Medtem ko ozeleni n. pr. solata že čez nekaj dni, potrebuje za to pesa nekako tri tedne.

Zaradi tega se s setvijo rastlin z dolgo kalilno dobo, kakor peso, korenjem, peteršiljem in zeleno, najbolj mudi. Ako bi semena pese na vrtu še ne mogli sejati, ga pa silimo v kuhinji, prednji sobi, kleti itd. na ta način, da ga pomešamo med vlažno prst ali vlažno žaganje.

Glede solate, naše najvažnejše zelenjave, omenimo še tole: razločujemo mehke in krhke vrste. Najbolj zgodnje so mehke vrste, kakor: majniška kraljica, majniški čudež. Krhke vrste, kakor: ljubljanska ledenka (ajzerca), parižanka, trdoglavka, so za nekaj tednov poznejše, delajo večje glave in so za vročino manj občutljive. Sejemo in sadimo pa zadnje hkrati s prvimi. Na ta način imamo za uporabo trde, krhke vrste takoj za mehkimi.

Poleg solate za sadike vsejemo tudi solato berivko, in sicer je vsejemo najmanj eno gredo, ako imamo prostora, pa dve ali tri grede. Za berivko lahko porabimo seme, ki smo ga pridelali doma, ki se ni razvilo iz lepih glav, je pomešano itd. Berivko sejemo gosto. Ko je velika le za mišja ušesa, jo pa začnemo redčiti s puljenjem močnejših sadik. Tako napravljamo ostalim prostor in imamo solate za tedne in tedne, vse dotlej, da dorase glavata solata.

Meseca marca vsejemo tudi redkvice (mesečne) in vsadimo tudi grah. Redkvice so najbolj zgodnje okrogle vrste. Grah je pa najbolj zgodnji in najbolj rodovitni tisti, ki je nizek. Redkvice sejemo tako kakor solato, grah pa sadimo v vrstah. Na 100 ali 120 cm široki gredi naredimo tri do štiri vrste v razdalji 20 do 25 cm med vrstami. Z motiko naredimo 8 cm globoke jarke, kamor položimo zrnje, približno za 2 cm narazen. Nato zagrebemo jarke z grabljami in potlačimo zemljo nekoliko s hrbtom od grabljišča. Grah uspeva samo na solnčnem prostoru. Gnojimo mu s pepelom in ga pridno osipavamo.

Zdaj obrežemo tudi vinsko trto (brajdo), vrtnice, grmičje in sadje, ako tega še nismo storili. Glede obrezovanja moramo pomniti tole: so rastline, ki cvetejo in rodijo 1.) samo na novo zraslem lesu, 2.) na enoletnem in 3.) na dve- in večletnem lesu. Med prve spadajo vrtnice in vinske trte; med druge večina grmičja (sadnega in lepotičnega), med tretje pa sadno drevje. Vrtnice in vinske trte porežemo zato tako, da pustimo samo na močnih vejah po nekaj najboljših očes, iz katerih zrastejo močni

poganjki. Pri grmičju odstranimo zdaj v splošnem samo suhi les, redčenje pa izvršimo najbolje po cvetu in po dozoritvi sadu. Isto velja glede sadnega drevja. Kdor obrezuje zdaj pri grmičju in sadnem drevju, si uniči cvetje in sad. Kako obrezujemo nasad, bomo pojasnili, kadar pride za to čas.

Marca meseca sadimo in presadimo tudi sadna drevesca in grmičje, ako nismo storili tega že jeseni. Grmičje tudi razmnožujemo, in sicer s podtaknjenci ali pa z razdelitvijo rastlin (grmov).

Ako visijo po drevju še kakšni listi, jih oberemo in sežgemo, kajti v njih se nahaja navadno zalega gosenic. Ako so previsoko, jih požgemo na ta način, da privežemo na primerno dolg drog smolnato trsko, oblanje, papir ali kaj sličnega, polijemo to nekoliko s petrolejem ali drugim oljem ter sežgemo.

Zda je tudi čas, da si oskrbimo sadike vrtnih belušev (špargljev). Beluši so najboljša povrtina in dajejo med vsemi rastlinami največji izkupiček. Nabavimo si enoletne do dveletne sadike. Triletno so sicer najdražje, a so vredne najmanj. Sajenje in gojenje belušev je lahko. Kako se vrši, bomo opisali v prihodnji številki. Ako si nabavite sadike na dom že pred aprilom, jih zagrebite v zemljo, da ostanejo vlažne.

(Nadaljevanje.)

Vzgoja mladičev

Kadar se piščanci vale in lezejo iz lupine, marsikdo greši, ker jim pomaga iz lupine. Piščeta ne potrebujejo pri tem prav nobene pomoči, poglavito je, da imajo mir in dovolj toplote. Edino prazne lupine moramo sproti pobrati, da ne ovirajo ostalih piščet, ko prikobacajo na svet. Tudi ni prav, če mladiče, ko so se izvalili, jemljemo izpod koklje; pri njej so najboljše spravljene in najbolj na varnem.

Prva dva dneva ne potrebujejo piščanci prav nobene hrane, ker so, preden so prilezli iz lupine, pojedli rumenjaki. Ko so se vsa piščeta izvalila, napravimo toplo gnezdece iz šote, slame in sena ter denemo vanje piščeta s kokljo vred. Pri mladih piščancih je poglavitna stvar toplota; kadar je zunaj mrzlo in vlažno vreme, jih ne smemo pustiti iz kurnice. Ponoči morajo imeti mladiči tudi pod nogami toplo, samo perje koklje ni zadosti. Če stoje z nožicami na golih, mrzlih tleh, se kaj hitro prehlade in poginejo.

Prvi teden hranimo piščance z drobtinami od belega kruha, z napol kuhanim rižem, s prosom in podobnim. Hkrati pa jim moramo dajati tudi vedno dovolj zelenja, zlasti če ne smejo ali ne morejo na plano. Najboljša zelena hrana je sočna trava, solata in mlade koprive. Piti jim dajemo mleka, ki pa ne sme biti niti malo kislo, ker je tako mleko za piščeta strup. Drugi teden jim pričnemo dajati polagoma tudi drugo hrano, kakor pšenične otrobe, kuhan krompir in druge kuhinske odpadke, ki pa seveda ne smejo biti plesnivi ali kisli.

Če je vreme količkaj ugodno, jih moramo vsak dan spustiti za nekaj časa na plano, da se gibljejo na svežem zraku. Če pa to ni mogoče, jim moramo mešati med krmo apno v tej ali drugi obliki (ribja ali

mesna moka). Tudi otrobe smemo polagoma mešati med jed. Za pijačo jim dajemo vodo.

Od tretjega do osmega tedna navajamo piščeta počasi na navadno kokošjo krmo. Med šestim in osmim tednom zapusti koklja po navadi svoje mladiče, ki si morajo potem sami iskati hrano. Vendar jim je tudi še kasneje treba dajati vsaj po enkrat na dan tako zvano mehko krmo.

M. F.:

Likanje blaga

Z nepravilnim likanjem se lepo sešita obleka pokvari, s pravilnim likanjem pa se da marsikatera napaka pri slabo sešiti obleki lepo popraviti. Kadar likamo, moramo najpoprej vedeti, kakšno blago likamo, kajti volneno blago se mora čisto drugače likati kakor svilen ali bombažasto. Likamo zmečkano blago, zato da se zravna, ali pa likamo blago, ki se rado uskoči, in sicer vedno, preden začnemo krojiti. Največ se uskoči volneno blago, zato ga je treba vedno pred prikrojevanjem prelikati čez mokro cunjo. Pri likanju volnenga blaga rabimo mehko, najboljše platneno cunjo brez šiva in roba. Cunjno zmočimo in jo prav dobro ozmemo, blago položimo na likalno desko ali mizo tako, da je desna stran spodaj, na levo stran položimo zmočeno in dobro ovito cunjno, nato pa likamo z likalnikom vedno v eni smeri. Dobro je, da blago pred likanjem izmerimo po dolžini in širini, da vemo, za koliko se je uskočilo. Če likamo blago, ki ima svit (sukno), mu moramo z likanjem ta svit odvzeti s tem, da ga likamo čez mokro cunjno od desne strani. Tudi bombažasto blago, posebno če je redko tkano, se navadno zmoči z gorko vodo, dobro ovije in nekoliko posuši, nato pa izlika. Žamet in pliš se likata samo s paro, to se pravi, tako, da vpliva na blago le para, ki prihaja iz mokre cunje, pogrnjene čez likalnik. Razgreti likalnik obrnemo pri tem tako, da je spodnja ploskev obrnjena navzgor, čeznjo položimo potem mokro cunjno, nad paro pa držimo žamet ali pliš, obrnjen z levo stranjo proti likalniku. Para iz cunje prehaja skozi blago, dviga dlačice in izravna robno stran blaga.

Svilen blago likamo čez svilen papir ali pa čez suho cunjno od leve strani. Svile taft, ki je obtečena, ne smemo likati z vročim likalnikom, sicer postane popolnoma mehka.

Kadar likamo šive ali gube, moramo paziti, da z likanjem preveč ne vtlačimo spodnji rob gube ali šiva, da bi se poznal na licni strani. Šiv (gubo) zalikamo najprej od leve strani, potem ga pa dvignemo in izlikamo blago pod njim.

Platno, ki se vlaga v reverje jopiča ali plašča, se mora vedno prelikati čez mokro cunjno. Če je trdo, se mora zmeti, da odpade nekaj skroba ali lepila in postane potem platno bolj mehko. Vendar pa je bolje, če se kupi mehko platno.

Otroški zobje

(Piše dr. Juraj Kallay, zobni zdravnik v Ljubljani.)

(Nadaljevanje.)

Zobovje je, kakor vemo, razporejeno v ustih v dveh vrstah, in sicer tako, da je ena vrsta v zgornji čeljusti, ki se, kadar grizemo, ne premika, druga vrsta zob je pa v spodnji čeljusti, ki se giblje, kadar jemo. Vsi zobje skupaj so celota, in če le enega izgubimo, je prav tako, kakor če se polomi kakšen zob pri zobatniku (zobčastem kolesu).

Rilčki (prvi zobje pri otroku) so porazdeljeni v vsaki čeljusti takole: 2 srednja sekalca, 2 stranska sekalca, 2 podočniki in 4 kočniki. Vsaka polovica čeljusti ima potemtakem 5 zob, obe čeljusti skupaj pa 20. Vsak otrok ima torej do svojega šestega leta samo 20 zob.

Zobe lahko zaznamujemo tudi s številkami, in sicer tako, da štejemo v obeh čeljustih od srednjega sekalca (I) do zadnjega kočnika (V) na desno ali levo.

Po navadi dobivajo otroci prve rilčke med 6. in 30. mesecem. Od 6. do 9. meseca zraste spodnja srednja sekalca, od 7. do 9. meseca zgornja dva, malo pozneje spodnja dva stranska sekalca, a po 8. oziroma 10. mesecu zgornja dva. Nato je kakšna dva meseca mir, potem pa zrastejo od 12. do 16. meseca prvi spodnji kočniki, od 15. do 21. meseca podočniki, nazadnje pa še drugi kočniki (med 20. in 30. mesecem). Otrok ima torej s poltretjim letom 20 rilčkov, potem pa do 6. leta ne zraste noben nov zob več. Vseh teh 20 zob se menja, kakor bomo videli pozneje.

Od 5. do 6. leta zrastejo 4 novi zobje, in sicer po eden v vsaki čeljustni polovici za kočniki, to je 6. zob po vrsti, tako da ima otrok s šestimi leti 24 zob. Ti štirje zobje so stalni in ne izpadejo, in če segnijo, ne zrastejo novi, kar naj si vsaka mati dobro zapomni. Šesti zob je zelo važen, ker se vsi ostali ravna po njem in ker je od njega odvisna poznejša lepa lega ostalih zob. Na ta zob je torej treba prav posebno paziti že zato, ker ne zraste nov, če se ta zdrobi.

Kadar dobivajo otroci prve zobke, se rado zgodi, da se pojavijo različne bolezni pri otroku: krči, kašelj, ekcemi, prebavne motnje z mrzlico in druge. Vse te bolezni pa niso v zvezi z zobmi, ampak so samo slučajne. Če nastanejo zaradi zob kakšne sitnosti, nastanejo samo v ustih (vnetje, otekla dlesna). Zdrav otrok ni bolan, kadar dobiva zobke. Pač pa lahko dobe otroci, ki niso živčno popolnoma zdravi in pri katerih ne delujejo dobro žleze z notranjo sekrecijo zaradi vnetja dlesne (zobrne), krče in prebavne motnje. Zlasti se pa rade pojavijo živčne bolezni in nemirno spanje pri otrocih, ki jih hranijo s steklenico in dobe zato premalo apna vase.

Kadar začno venci rilčkov bibati iz dlesne, so otroci zlasti ponoči nemirni in imajo polna usta slin. Ker otroka dlesna srbi, vtika v usta, kar ima v roki, če ne drugega, pa prst. In če prst ali pa predmet, ki ga tlači v usta, ni čist, se rada dlesna vname in okuži.

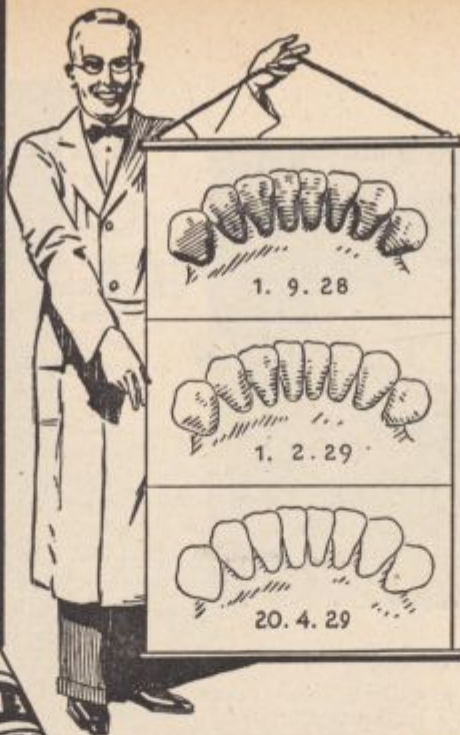
kar je lahko zelo nevarno, ker se potem rada vname tudi željust ali pa zastrupi kri, in otrok umre. Tudi otroci, ki še niso dobili zob, lahko zbole, če jim snažimo usta (kar odsvetujemo) in jim kolikaj dlesno ranimo.

Večkrat se zgodi, da se napravi pod jezikom majhna ranica, če so zobčki preostri. Takrat je pa treba dati zobčke izbrusiti.

Ako je otrok bolehen, zlasti ako nagiba k jetiki in drugim težkim boleznim, se radi pokažejo rilčki že pred 3. mesecem (zgodilo se je tudi že, da se je rodil otrok z vsemi zobmi). Lahko se tudi primeri, da zraste še pred rilčki več zobčkov, ki so pa bolj majhni in se majejo zato se lahko izrujejo.

Matere morajo pri dojenju paziti, da jih dojenčki ne ranijo s svojimi zobki, zato je dobro če uporabljajo gumasto kapico. Sploh mora mati paziti, da je otrok, ki ima kakšno bolezen v ustih, ne okuži. Kadarkoli se pa to zgodi, je treba vselej vprašati zdravnika za svet. (Dalje prih.)

SARGO

Niti 8 mesecev

V tem kratkem času je bil zredno uporabo Kalo-donta v enem težkem slučaju zobni kamen popolnoma odstranjen. Samo Sargov Kalodont vsebuje učinkoviti dodatek proti zobnemu kamnu (Sulforicinoleat po Dr. Bräunlichu). Tako si more sedaj vsakdo ohraniti zdravje in lepoto zob.

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Vlado Erat:

Zakaj se deca slabo uče

Nepovoljna ocena dece navadno slabo vpliva na mir v družini: oče se jezi, za vzrok deva mater, češ da je otrok po njeni krivdi lenaril, da ga je razvadila; a mati očita očetu, da je s preveliko strogostjo zakrivil vso nesrečo. Otroka tepejo in kaznujejo na vse mogoče načine, a ko uvidijo, da to vse ne pomaga, iščejo vzrok v profesorju, češ da mrzi njih edinca, da so zahteve srednjih šol dosti prevelike, da se pouk vrši popoldne, ko so otroci že izmučeni, in še tisoč drugih vzrokov.

Ti starši pa prav nič ne pomislijo, da je krivda morda tudi na njih strani. Ne da bi se premalo brigali, kako se otrok uči, to pomaga navadno le malo, napaka izvira lahko že iz detinskih let. V tej dobi je

Mladostno živahnost in resnično lepoto

si ohranite samo tedaj, ako vodi za kopanje ali umivanje dodaste izmed naravnih soli za kopanje:

Isla Koniferen Badesalz

Isla Chypre Badesalz

Isla Eau de Cologne Badesalz.

Same dišeče soli, ki delajo kožo lepo ter krepe živce in mišice. Salinenverwaltung Bad Ischl.

Za Jugoslavijo: Paracelsus k. d. Zagreb 3.

bilo otroku dopuščeno vse, postal je svojeglaven, nič ni slutil o resnosti življenja, o resnosti dela, in sedaj mu je nemogoče v trenutku umeti vse, kar se naenkrat zahteva od njega. Mogoče je tudi, da je bila vzgoja prestroga, in otrok se ni navadil na samostojno delo, izgubil je zaupanje vase.

In potem — ste li vprašali, toda brez palice v roki — ali čuti otrok veselje do učenja? Ste ga presodili in določili njegove interese in sposobnosti? Otroci ni še dovolj razsoden, da bi si že v tej dobi izbral poklic. Ko me je moj oče vprašal, ali bom delavec ali profesor, sem odgovoril, da delavec, kajti delavec, na katerega sem mislil pri tem vprašanju, je imel kolo, a profesor samo čita dolgočasne knjige. Kadar izbirajo roditelji poklic svojim otrokom, naj se v prvi vrsti ozirajo na njih interese in sposobnosti, potem šele na svoje želje. V Beogradu je n. pr. že psihotehnični zavod za izbiranje poklica. Namen temu zavodu je, da se z raznimi vprašanji in eksperimenti določi stopnja otroške inteligence, njegovi interesi in sposobnosti ter se tako pomaga roditeljem rešiti to težko vprašanje. V prvi vrsti naj se upoštevajo interesi, kajti brez interesa ni uspehov, a slabo nadarjen dijak, ki je poln interesov, premaga vse težave.

Tretje vprašanje: ali ustreza duševni in telesni razvoj otroka zahtevam srednje šole? Ali ga je zdravnik preiskal? Ali je zdrav? Večkrat ima lahka, nevarna operacija tonsil najboljši učinek na duševni razvoj otroka. Ali izločujejo žleze dovolj hormonov, ki zelo vplivajo na duševno delo? Ali ni slabokrven, hitro utrujen, ali dobi dovolj hrane — vitaminov? Ali so duševne funkcije, kakor: volja, pazljivost, spomin, apercipivne sposobnosti, normalne? Ali nima slabih navad, kakor je n. pr. onanija? Kako voliva na njega doba pubertete, ki ima neizmerno velik vpliv na telesni in duševni razvoj mladostnika? Vse to so dejstva, od katerih je zelo odvisna duševna rast otrok, a kako malo pozornosti se jim posvečuje.

Neprekosljiva kava,

vedno dobrodejna in zdrava, to je v 25letni praksi ocenjena, kofeina prosta kava Hag. Z bistroumnim postopkom ji je odvzeta za mnoge škodljiva snov kave, kofein. Pražiti jo je kakor vsako drugo kavo. Saj kofein nima s čistim okusom kave niti najmanjšega stika in je zato razumljivo, zakaj ne prekaša kave Hag, za katero se uporabljajo mešanice samo izbranih centralno- in južno-ameriških vrst kav, nobena druga kava na svetu.

V kavi iščete užitek in pobudo, to dobite v kavi Hag, ki je brez vsakega nepovoljnega delovanja kofeina na srce, živce in ledvice. Po kavi Hag ne boste imeli nikoli nemirnega spanja. Zdravniki zato kave Hag ne priporočajo in ne predpisujejo samo zdravim; celo otroci in bolniki jo lahko pijejo — tako neškodljiva je.

Poskusite in postali boste prepričan prijatelj kave Hag. Vsaka boljša trgovina z živili ima kavo Hag v originalnih zavitkih po $\frac{1}{8}$ in $\frac{1}{16}$ kg.

Brezplačni vzorec dobite, ako pošljete ta oglas in 1 Din za poštno stroške na

Kava Hag d. d., Zagreb, Tomašićeva ulica 4.

Zato ne zvrčajte vse krivde za neuspeh v šoli na deco, ne kaznujte jih nepremišljeno, ampak prej dobro premislite, kakšni so vzroki, da otrok ne ustreza zahtevam srednjih ali osnovnih šol.

Stana Vinškova:

Naša Micka

Naša dekla Micka je vredna zlate kolajne. Ne samo zaradi neumorne pridnosti in delavnosti, temveč tudi zaradi neizčrpne šegavosti in dobre volje.

Priznati moram, da mi zlasti njena dobra volja naravnost imponira. Dela od jutra do večera, pri tem pa vedno smehlja v očeh, dovtip na ustnicah — za Boga, ne vem, če bi jaz to zmogla.

No, seveda, se že tudi zgodi da malo zarenči — pa kaj poredko in hitro jo spet mine. Pa še v jezi ga pihne. Tako sva se nekoč (ne vem že, zakaj) sporekli, pa mi je zabrusila: «Kaj boste vi, jaz sem bila prej v hiši ko vi!» Prvi hip osupla, sem se nato na glas zasmejala,

Micka z mano — pa sva bili spet dobri. Seveda, dejstvo se ne da izbrisati: preko četrto stoletja je tega, ko je pripravila Micka prvo kopel zame, drobno stvarco, glede katere je tisti čas babica konstatirala, da ni niti toliko težka kakor «pošten kapun»...

Micka je zame tesno zvezana s vsem življenjem v domači hiši in nič si ne morem misliti brez nje. Kakor me je imela rada kot majhno punčko, žari sedaj čez vse lice, kadar pridem domov na počitnice, in požira solze, ko se spet odpeljem.

Silno ljubi živali. Vse: kravice in teličke, psičke in prasičke, piške in racke, mucke in golobčke pa še mojo zeleno papigo. Seveda niso njene simpatije do vseh teh bitij enako tople, najrajša ima gotovo kravice in prasičke.

Da, prasičke! To je poglavje zase. Simpatija pa je obojestranska. Micka pa jim ne streže samo z največjo skrbjo, Micka se tudi meni z njimi! In imena jim daje — v tem je res izumljiva. Vedno ima vsak naš pujsek ime in vedno ime res popolnoma ustreza njegovemu značaju. Lani n. pr. so ožiljali naše dvorišče dolgi «Rilec», sitni «Krulec», pisana «Pikica» in vedno za skok pripravljena «Kobilica». Priznati pa je tudi treba, da ščetinci dobro poznajo Mickin glas in jo tudi ubogajo: z velikim navdušenjem, kadar jih kliče k menaži, z nekoliko manjšim, kadar se pripravljajo, da si obrišejo rilce v moje svetlo krilo — za to imajo namreč specialne talente.

V drastičnih opazkah je Micka neizčrpna. A nikoli niso surove ali zlobne, le polne zdravega humerja, ki mora spraviti človeka v dobro voljo.

Onika vse vprek: «Katra (perica) so rekli» in «stric Tone (star dninar) so šli» — brez tega ne gre. Pa kmalu je zapazila, da smo se mi otroci iz tega norčevali. To je seveda ni moglo pripraviti do tega, da bi to staro navado opustila, a zadevo je preokrenila tako, da je bil «volk sit in koza cela», kakor pravimo. Začela je namreč — vreme onikati. Ne morem pozabiti tistega jutra, ko je prišla v mojo sobo, važno pogledala skozi okno in čisto resno pripomnila: «Danes pa dežujejo.»

In kako resno to ona vse pove, le iz oči ji iskri prikrita hudomušnost. Saj jo poznam, a zadnjič me je to na svojo resnobo res imenitno potegnila. To pa je bilo tako:

Moj brat je zdravnik. Dela ima dosti, še preveč, pa se mu včasih silno mudi. A če se mu mudi, brž zgrabi in poišče, kar mu treba, toda kakšen «tableau» ostane za njim, mu je čisto vseeno. Bog pomagaj, z moškimi je pač križ! No torej, zadnjič se mu je zovet grozno mudilo, a ko se je odpeljal, me je prišla Micka za roko in me peljala na hodnik. In še preden sem pred «sliko razdejanja» prišla do sape, mi je s skrivnostnim glasom zašepetala: «Gospod doktor so se pa z omaro stepili!»

Tudi marsikatero kuhinjsko skrivnost sem od nje pridobila. Tako me je naučila, da je samo treba vsemu lepo prigovarjati, pa je kar uspeh tu. Gotovo bi si mi marsikdo smejal, ko bi me videl, kako v kuhinji dvignem pokrov iznad lonca in prijazno zašepetam: «No, fižolček, lepo priden boji, sedaj je že čas, da se omehčaš — sicer z obedom ne bom gotova!» Še sama se moram smejati svoji neumnosti — pa ali ni bolje, da se smejem, kakor da bi se jezila?

Dobro se tudi spominjam majhne epizode izza časa, ko mi je bilo štiri ali pet let. Kot instruktor mojih starejših bratov je takrat živel pri nas neki visokošolec. In ta se je neki dan pošalil: «Ampak, Stana, kaj da se danes nisi nič umila? Oči imaš čisto črne!» Vsa preseščena in osramočena sem se prilizila v spalnico in pogledala v ogledalo: res, oči so čisto črne. Hitro, hitro

NEVIDNA ZAŠČITA VAŠE NEŽNE KOŽE

Volna in svila varujeta Vaše telo mnogih nevarnosti vlažnega in mrzlega vremena. A Vaš obraz? Dajte tudi njemu zanesljivo zaščito — Elida Creme de chaque heure! S svileno nežno tenčico pokrije kožo . . . jo varuje in neguje . . . a Vi ste lepa vkljub dežju in neurju!

ELIDA CREME DE CHAQUE HEURE

vodo in milo — naravnost v oči. No, sedaj pa je k duševni prišla še telesna bolečina! Tak kup nesreče je našla Micka. Pa je znala brž poiskati tolažbo: «Nič ne joči, Stana! Veš, ti si prišla ponoči na svet, zato imaš oči črne, kakor je nebo ponoči črno. Tisti otroci pa, ki pridejo na svet čez dan, imajo svetlomodre oči, kakor je nebo podnevi!»

Da, tako je: ponoči sem prišla na svet, in zato imam temne oči — prav tako temne, kakor jih ima naša mamica. Temne oči ima naša mamica, to je že res — a temno ne znajo gledati, le prijazno in toplo, tako toplo. Kamor zasižejo te oči, tam je dobro, tam vse uspeva — tudi takšne čudne cvetke, kakršna je naša stara Micka, ki bi, ako bi bilo treba, za te oči gotovo rada dala vso luč svojih veselih sivih očesc.

Gospodinja in njena pomočnica

Po občevanju s posli se pozna značaj gospodinje. Ni pa s tem rečeno, da mora gospodinja svoj značaj zatajevati, če ji posli nagajajo. Graja o pravem času koristi prav toliko, kakor hvala o pravem času.

Zato vikajte svojo pomočnico in ji pustite pravice, ki ji po pametnem preudarku gredo. Ne na to, ne na ono stran se ne spuščajte predaleč, ker vsako pretiravanje

škoduje. Dajte služkinji jesti, kar sami jeste. To je vljudno, še bolj pa praktično.

Skrbite, da družinski člani ne bodo krivični proti gospodinjski pomočnici. Ne zahtevajte od nje, da bi čistila vaše otroke, ker tega na ukaz ne bo storila. Tudi otroci naj posla vikajo. Bolje bo, če boste skrbeli, da vaša pomočnica vašo deco vzljubi. Potem je dobra z njo tudi, kadar vas ni zraven. Drugače pa otroci preveč trpe. Na vsak način pa zaupajte otroke varuhinji le, če je zadosti zanesljiva.

Zgodilo se je, da je pustila pestunja voziček z dvema otrokoma počez na klancu in stopila sama po svojih opravkih. Ko se je vrnila, ni bilo vozička več tam, ker se je sprožil in zdrknil po klancu. Tam se je na železniških tirnicah prevrnil, da sta se otroka močno potolkla. Sreča le, da takrat ni bilo nobenega vlaka. In potem je bila pestunja strahovato užaljena, ker je morala takoj zapustiti svojo službo. «Kaj pa morem jaz za to, če dojenčki v vozu niso bili pri miru?»

Posel bo dal iz sebe, kar boste zahtevali od njega, če mu boste delo odredili. Samostojnih ljudi, ki bi si razdelili delo sami, je danes malo. Zato naj dela služkinja natančno po programu, ki si ga sestavite za ves mesec, za vsak teden in za vsak dan. Delo po programu hitro in v redu poteka. Za vsak trenutek posebej ve posel, kaj ima opraviti. Vi pa tako lahko delo nadzirate in natan-

Nobena krema ne more spremeniti Vaše kože

TODA NEGA KOŽE NA ZNANSTVENI PODLAGI — ki oživilja kroženje krvi po staničju in obnavlja delovanje por — bo ohranila Vašo kožo čisto, odporno in nežno. To so temeljni Elizabeth Ardenove metode. Sledite vsako jutro in vsak večer točno vsakemu predpisu Elizabeth Arden ter uporabljajte zato *Venetian Cleansing Cream* (čistilno kremo), *Ardena Skin Tonic* (sredstvo za jačanje kože), *Special Anstringent in Orange Skin Food* (hranivo kože).

*Elizabeth Arden
Venetian-proizvodi
se dobivajo v*

**DROGERIJI
ADRIJA**

Mr. ph. S. BORČIČ
L J U B L J A N A
Šelenburgova 1

ELIZABETH ARDEN
25 Old Bond St. London W 1
675 Fifth Avenue New York
2 rue de la Paix Paris

ko veste, kdaj je tistega delavnika konec. Ves čas pa, ki si ga posel s svojo pridnostjo prihrani, je njegov. Ne zahtevajte več od svoje pomočnice, kakor je bila za tisti dan njena naloga.

Za vsako gospodinjsko pomočnico je prosti čas najlepša nagrada. Zato ji ga ne jemljite, če opravi svoje delo o pravem času. Tudi ne kratite služkinji svobode. Če hoče po končanem delu kam, ji pustite, da opravi,

Poročile so se tele naše naročnice: gospodična Frida Magušajeva z gospodom Slavkom L. Andréjem iz Prilepa, gospodična Marija Hribarjeva z gospodom Viljemom Tomatom iz Kranja, gospodična Kristina Papstova z gospodom Alojzijem Turjakom iz Beograda, gospodična Josipina Glavanova z gospodom J. Kristanom iz Ribnice in gospodična Justa Jerovškova z gospodom Franjem Herkovičem iz Drinjače. Iskreno čestitamo!

kar želi. Vendar pa jo iz vsega početka priučite na točnost. Povejti ji, da vsaka prostost takoj preneha, kakor hitro ne pride trikrat točno ob času, ko ste ji naročili.

V svojih odredbah bodite dosledni. Zato tudi pazite, kakšne bodo te odredbe. Premislite vselej dobro, da vam potem ne bo treba popuščati.

Pri nas ima pomočnica določeno plačo. Poleg te plače in običajnih božičnih in drugih darov pa prejema na mesec po 50 dinarjev nagrade zato, da nič ne pobije. Ta nagrada se ji izplača konec vsakega leta in vse, kar je po malomarnosti ali nerodnosti naredila škode, se ji od te nagrade pri tej priliki odračuni. Na ta način ni prikrajšana pri svojem zaslužku. Že nekaj let postopam tako, pa moram reči, da se stvar imenitno obnaša. Vendar pa morate dobro razlikovati nesrečo od nerodnosti.

Če je posel priden, bodite z njim prijazni in ustrezljivi. Če je malomaren, bodite strogi. Pazite, da se ljudem nikoli ne pokažete šibki. Če ste slabi sami, tudi vaša pomočnica ne bo dobra! Ne bodite enkrat preprijazni, drugič pa prestrogi. Ne mešajte poslov v družinske razmere. Zato ne rešujte raznih družinskih vprašanj vpričo njih. Na noben način pa si ne izposojajte denarja od pomočnice. To zmanjšuje vaš ugled.

Novi zakon in predpisi zahtevajo, da so vsi uslužbenci bolniško in starostno zavarovani. Izpolnjujte vse te svoje dolžnosti nasproti pomočnici. Le tedaj boste lahko zahtevali od nje vse, če ji sami ne boste nič dolžni.

Na delu
(Nadaljevanje.)

Če ni zaželenega oglasa v novinah, poizkusi sama oglaševati. Res je, da to stane mnogo denarja. Toda kdor ne riskira, nič ne doseže. Marsikdo rajši žrtvuje za srečko kakor za oglas, pa je vendar oglas lahko veliko koristnejši od srečke. Na kraju tega članka ti bom navedla kratko besedilo za tak oglas.

Dobro bo, če se včlaniš v svojo strokovno organizacijo. Morda ti ona lahko preskrbi službo. Strokovne organizacije vodijo zaznamke prostih služb. Tvrde, ki potrebujejo delavk svoje stroke, se obračajo navadno na organizacijo. Tudi borza dela je institucija, ki ti lahko koristi. Prijavi se, če si brezposelna. Ako si bila dobra učenka ali vajenka, bo storila zate tudi šola, kar bo v njenih močeh, pa tudi mojstrica ne bo pozabila nate.

Vselej in povsod pa se ponujaj in trudi za službo sama. Spomni se samo iz prejšnje številke, kako si je tista siromašna deklica poiskala svojo življenjsko srečo. Iskala je dela in našla ga je. Zakaj bi imela ravno ti drugačno usodo? Bodi marljiva, poštena in pogumna. Povej ljudem, kaj potrebujejo. Ko bodo svojo potrebo spoznali, jim pa ponudi svoje znanje in spretnosti.

Oglasi so dragi in veliko jih je v vsakem listu. Če hočeš imeti uspeh, se mora tvoj oglas razlikovati od drugih. Pritegniti mora pozornost površnega čitatelja. Dobiti delavko ni težko, toda dobiti dobro delavko je precej težje. Tega se zavedajo zlasti vsi podjetniki, zato ne bodi v dvomih, ali bodo ljudje tvoj oglas videli ali ne. Vsak, kdor išče dobro moč, gre in pregleda vse novine.

(Dalje prihodnjič.)

Materina sreča!

Zdravi otroci so materina sreča, a najbolj zdravi otroci so tisti, ki jih matere same doje.

Materino mleko je tako sestavljeno, da dobiva dete iz njega največ redilnih snovi, tudi ni v njem klic, ki bi mogle povzročiti bolezni slabe prehrane. Materino mleko je najzanesljivejša osnova za zdravje deteta!

Nekaj tednov pred porodom bi morala vsaka mati stalno uživati

OVOMALTINE

ki zvišava količino in popravlja kakovost mleka.

Ovomaltine je okusna, zdrava, naravna, koncentrirana hrana, ki se dobiva na poseben tvorniški način na osnovi znanstvenih izkustev iz slada, svežih jajc, svežega mleka in kakava. Za odlično delovanje Ovomaltine jamči dolgoletno izkustvo in znanje najbolj znanih avtoritet znanosti. Temu proizvodu ni nič enakega, gotovo pa ne med navadnimi mešanici kakava in drugih poceni stvari, ki prihajajo na trg pod najbolj zvočnimi imeni in praznimi obljubami.

Ovomaltine se dobiva po vseh lekarnah, drogerijah in boljših delikatesnih trgovinah po Din 16 — mala škatla.

Dr. A. Wander, d. d. Zagreb.

I u j k e

Doslej še je že več naročnic obrnilo na uredništvo in prosilo, naj jim razloži, kaj pomeni ta ali ona tujka oziroma strokovni izraz. Nekaterim naročnicam, zlasti tistim, pri katerih je bil potreben daljši odgovor, smo že odgovorili v pismu, pri ostalih pa smo počakali, da se jih je nabralo nekaj več, in jim zato šele danes odgovarjamo. Upamo, da nam te zamude ne bodo zamerile.

Tudi vbodoče bomo na takšna in podobna vprašanja radi odgovarjali, samo prosimo, da naročnice, ki žele, da jim pošljemo odgovor takoj v pismu, prilože vprašanje hkrati tudi znamko za odgovor. Odgovore na krajša vprašanja pa bomo priobčevali v listu.

Danes prinašamo prve odgovore na taka vprašanja: **simbol** (iz grščine) — je predmet, ki izraža pojem ali idejo, na primer: srce pomeni ljubezen, desnica prijateljstvo, lev pogum, palmova vejica zmago, oljkova vejica mir, križ krščanstvo, polmesec mohamedanstvo.

abonent (iz francoščine) — naročnik; **abonnement** (iz govori abonmâ) — naročnina, najem, pogodba na več enakih ali med seboj podobnih dajatev, za katere plačamo naročnino naprej; **abonirati se** — naročiti se, najeti.

ironija (iz grščine) — mirna nevolja, skrit podsmeh, ki ga izražamo tako, da rabimo besede kakor vsak drug človek, toda s takim poudarkom, da dobe ravno nasproten pomen, na primer: Ti si pa junak! To ti je cvet! **ironičen** — podsmehen.

sarkazem (iz grščine) — ironija v hujši obliki, zasmeh; **sarkastičen** — zasmehovalen.

malverzacija (iz latinščine) — poneverba; **malverzirati** — poneveriti.

patron (iz latinščine) — zaščitnik, oseba, ki ima pravico oddajati cerkvene službe (zlasti na župnijah); tudi lastnik ladje; **patronat** — pravica oddajati cerkvene službe.

statist (iz latinščine) — nema oseba na odru.

tantjema (iz francoščine) — delež na čistem dobičku podjetja.

kozmetika (iz grščine) — umetnost lepoticenja.

ELEGANTNA DAMA KAKOR TUDI VARČNA GOSPODINJA

si da delati obleke po meri v priznano dobrem damskem ateljeju, ki izdeluje brezhibno po zadnjih modnih modelih. Moje cene ustrezajo vselej fazoni kroja in kakovosti blaga.

Obleke že od Din 160 — naprej (preproste pa še ceneje), plašči že od Din 170 — naprej.

DAMSKI MODNI ATELJE JOSIPINA IGLIČ LJUBLJANA, palača Viktoria

Revmatizem

je zavratna bolezen, iz katere izvirajo vse obolenosti.

Zdravite se doma s pistyan-skim vulkan-skim blatom. Ena kocka „Pi. Qa“ (za priprav-ljanje obklad-kov) ali „Gama-kompresa“ (že narejen obkla-dek) zadostuje za eno zdrav-

ljenje. Vprašajte za svet svojega zdravnika!

Glavno skladišče drogerija GREGORIČ v Ljubljani, Prešernova ul. 5, in v vseh lekarnah.

(Nadaljevanje.)

Moderni in individualni tip.

Včasih leži zlato na cesti. Pameten človek se skloni in ga pobere. Dobro se mu godi in vsi občudujejo njegovo bistroumnost. Marsikdo pa pravi: «Seveda, ako bi bil jaz to vedel!» Prav tako je z lepoto. Skoraj v vsakem človeku je je dovolj. So ljudje, ki jo plemenitijo, so pa tudi takšni, ki ne store nič zanjo, ampak samo javkajo: «Seveda, ko bi vedel, kako dela ta pa

tal!» Za lepoto je treba volje. Samo tisti, ki jih narava že v zibelki ni obdarovala z lepo zunanostjo in ki niso doumeli tajnosti, kako se da lepota lahko priboriti, samo ti vedo, kaj pomeni biti grd in odvraten. Ali še niste naleteli na ljudi, pri katerih posamezni deli telesa niso bili lepi, pa so vendar v celoti ugajali? To so tisti, ki imajo voljo do lepote, ki hočejo biti lepi. Prvi pogoj za to je, da ceniš samega sebe prav tako visoko kakor druge stvari, ki jih moraš kupiti. Povsod na svetu žive ženske, katerih poslanstvo menda tiči v tem, da skrbijo za pohoštvo, obleko, kuhinjo in klet, za svojo osebo pa nič. Te ženske se motijo, če mislijo, da so s tem že opravile svojo dolžnost. Zakaj pride čas, ko se prično čuditi, kako malo se cenijo njih delo in kako neopaženo gredo skozi življenje, ko odevate njihov prva mladost. «Šaj sem vendar vedno izpolnjevala svoje dolžnosti,» si misli marsikatera globoko ogorčena, pozablja pa, da je zanemarjala eno prvih postav, ki veli: «Skrbi za svojo zunanost!» Vsaka ženska, najsi bo zaposlena v gospodinjstvu ali pa izven doma, mora vstaviti v svoj življenjski program tudi veselje in voljo do lepote. Šele potem bo dovršena. In z voljo do lepote je v zvezi negovanje, paznja nase in na svoje kretanje, stremljenje po gracioznosti in elegantni postavi. Nasvetovali smo vam, kako vse to dosežete, ravnajte se po teh nasvetih!

Solnce je najstrožji kritik in bo spomladi brez usmiljenja razkrilo Vašim znanecem, da je Vaša polt hrapava, zgubančena in od zimske hrane, mraza in vetra medla. Vse te nedostatke lahko še pravočasno odpravite s smotno in pravilno nego obraza, za kar Vam nudi vse pripomočke kosmetični salon Darinke Vdovič, Ljubljana, Gradišče št. 2.

PRAVA METODA

uspešnega negovanja lepote počiva na uporabi takšnih pripomočkov, ki se izdelujejo iz medicinsko učinkujočih sestavin, kakršni sta Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez nadaljnjih stroškov 40 Din). Elsa-mila lepote in zdravja (5 kosov franco 52 Din). Dobivajo se pri lekarnarju Evgenu V. Fellerju, Stubičica Donja, Elsa-trg 280, savska banovina.

MLADE MATERE!

Zdravje in razvoj svojega dojenčka boste najbolje pospeševali, če ga hranite z znanim Krompecherjevim redilnim sredstvom

ZAMAKO.

Prirejen je na poseben način iz najboljšega gorskega ovsa in ima v sebi vse njegove redilne snovi in vitamine. Odlično sredstvo za umetno hrano in za čas, ko odstavljate otroka od prsi.

Izvolite zahtevati knjižico o negi in prehrani dojenčka, ki Vam jo pošlje brezplačno in poštne prosto glavno zastopstvo za kraljevino Jugoslavijo:

Higijenski farmacevtski laboratorij „PARACELsus“ k. d. Zagreb 3.

MANUFATURA
Ljubljana, Aleksandrova c. 8
Maribor, Gregorčičeva c. 20

Rebord

Tri besede so, ki Vam povedo vse:
Moda, trpežnost in nizka cena.
Četrta: Na obroke!

Nivea-Creme: Din 5.00—22.00

Pri neprijetnem vremenu

zahteva Vaša koža še posebno skrbno nego z

NIVEA-CREME

da ne postane hrapava in raskava. Najbolje je, če vsak večer obraz in roke temeljito nadrgnete. Toda tudi podnevi, preden odhajate na prosto, lahko uporabljate Nivea Creme, ker taista popolnoma prodre v kožo, tako da se koža prav nič ne svetli. Nivea Creme Vam da mladostni izraz. Izgledali bode mladi in sveži.

Razlika napram luksuznim kremam:

Nivea Creme: najvišji učinek, cena nizka.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

Zelo važno je, da s kritičnim očesom opazuješ samo sebe in nisi zamaknjena v svojo sliko. Dober svetovalec ti bo vedno trodelno ogledalo, ki odraža tvojo sliko od treh strani. S pomočjo takega ogledala najlaže presojaš svojo zunanost.

Svoje posebnosti podčrtaj in izpopolnjuj svoj tip do dovršenosti. Iz svoje mršavosti lahko ustvariš dražestno vitkost, iz nagibanja k debelosti prelestno bujnost, če si se navadila obvladovati svoje telo. Modna linija je dostikrat praktično in izvrstno merilo tvojih prednosti in pomanjkljivosti in znati moraš obrniti vsako moderno linijo v svoj prid. Nikdar ne nosi obleke samo zaradi tega, ker je moderna, ampak vzemi moderno obleko in ji vtisni pečat svoje osebnosti.

Poleg vseh zunanjih lastnosti je pa odločilna tudi tvoja notranjost. Neguj zaradi tega tudi svojo dušo. Tvoje duševno obzorje deluje na ves tvoj nastop vse bolj kakor zunanja okolica. Kako bi bilo sicer mogoče, da je Alfonza Plessie, ki je bila v mladosti kravja dekla v Normandiji, mogla postati najelegantnejša francoska gledališka igralka. K njeni eleganci niso prispevale samo njene obleke in njena milina, ampak največ njena duhovitost. Bila je umetnica, polna velikih in globokih misli o mojstrovinah, ki jih je predstavljala. In prav to je vtisnilo v njen obraz neizbrisen pečat dobrote, veličine in duhovitosti.

Človek se lahko sam vzgaja v dobroti in milini. Zavist, sovraštvo in jeza se izražajo na obličju in v vsej prikazni prav tako razločno kakor dobroti, duhovitost in miroljubnost. Neizrazita lutkasta obličja očarajo samo za kratek čas, medtem ko duševna lepota trajno veže. In če stresa človeka groza, kadar vidi, kako izginja in vene mladostna dražest pri tistih, kateri nimajo ničesar razen lepote, ki jim jo je priroda položila že v zibel, potem je naravnost razveseljivo, kako čudovito rase negovana, oduševljena lepota. Na svetu je še pravica in zjutraj in zvečer bi si moral vsak ponavljati: Kakršen si, takšen je tvoj videz.

Lepota in moda.

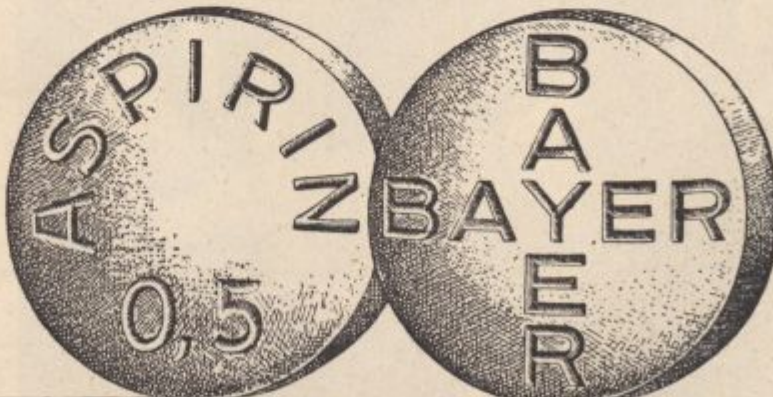
Bistveni del pri ohranitvi vsake lepote in negovane zunanosti je obleka.

Kako daleč naj se kdo pokori modnim predpisom in eleganci, je stvar denarnice in osebnih nazorov. Mnogo je žensk, katerim bi njih denarna sredstva sicer dovoljevala, da bi šle za vsakokratno modo, ki pa tega vendar ne store, ker zahteva njih osebnost določen slog.

Izvirnost v oblačenju bodo cenile tudi tiste, ki se sicer ravna po vsakokratni modi. Izvirnost pa ne sme biti nikdar taka, da bi vzbujala splošno pozornost. Ne zadostuje namreč, da je obleka dobro prikrojena in da je v skladu z osebnostjo ženske. Nikdar ne smeš biti popolnoma drugače oblečena kakor druge, ker se sicer izprevržeš v neokusnost, ki lahko škoduje lepoti in celotni učinkovitosti.

Veliko je žensk, ki mislijo, da ni treba, da bi bile drugačne, ampak takšne, kakršne jih je Bog ustvaril. Ta ponosna samozavest pa večinoma ni niti najmanj upravičena. Ženska, ki je spoznala, kakšno ceno ima dražestna zunanost, se bo na vso moč potrudila, da bo napravila iz sebe in svoje zunanosti, kar največ mogoče.

Vsakdo je že opazil, da so postali ljudje, ki so podčrtavali svoje hibe, izvirni, mikavni in zanimivi. Pri

ASPIRIN tablete

v originalnih omotih
jamčijo, da so pristne.

Odobreno od Ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja S. št. 1410, 6/2 1932

Noblesse

JUVAN

RAVNİKAR

LJUBLJANA • PALAČA • VIKTORIA

ZA SPOMLAD

najnovejši plašči, kostimi in obleke.

Izdelujemo tudi po meri.

nekateri ženski na primer je lahko mršavost mikavna vitkost, druga bo pa videti, kakor da je sestradana. Ta ali ona bo s svojimi bujnimi oblikami zatemnila vse suhe, druga, ki morda ni niti tako debela, pa bo odbijala s svojo mršavostjo. Z negovanjem, obleko, držanjem in nastopom postane lahko vsakdo — tako mož kakor ženska — lep, če le izkuša proučiti svojo osebnost.

Spoštovana gospa!

Toplo solnce oznanja skorajšnjo pomlad. Še kratek čas in sredi zelene narave bomo.

Odložili bomo težke zimske suknje ter si nabavili spomladanske plašče in lahke obleke. Poskrbel sem prav posebno za Vas, da Vam bom mogel postreči z blagom, ki bo ustrezalo Vašemu okusu, dobri kvaliteti in primerni ceni.

Prosim Vas, obiščite me. Pokažem Vam svojo novo zalogo brez vsake obveznosti do nakupa.

Z lepimi pozdravi se Vam priporoča

vdani

A. ŽLENDER
manufakturna trgovina
LJUBLJANA
MESTNI TRG ŠTEV. 22

Kulturni greh, popolno nepoznavanje potrebnega je, če se kdo ravna po modi zaradi mode same. Vsako novo linijo v modi mora ženska prilagoditi svoji zunanosti. Šele kadar objektivno in kritično premostimo svojo zunanost, kadar doženemo svoje napake, jih bomo mogli z obleko zakriti.

(Dalje prihodnjič.)

ME NOSIMO LE
ČEVLJE ZNAMKE

Jara

ZARADI TRPEZNOSTI, ELEGANCE
in NIZKE CENE je **JARA** nenadkriljiv domač izdelek. Poizkusite tudi VI

DOBITE JIH:

LJUBLJANA, Sv. Petra c. št. 20
TOVARNA ČEVLJEV znamke **JARA**
I. RAZBORŠEK — TRŽIČ

Naročnina za list s krojno prilogo je za vse leto Din 68.—, za pol leta Din 35.—, za četrt leta Din 18.—. Za Ameriko in inozemstvo dolarja 2.—. Posamezna številka stane Din 5.—, krojna priloga Din 2.—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravnništvo Rija Podkrajškova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/I.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič).

ČE HOČETE, DA BO VAŠA DECA ZDRAVA
POTEM POMNITE, DA JE

ZAHTEVAJTE JO PRI SVOJEM TRGOVCU!

Vprašajte, da Vam svetujemo!

Ako potrebujete kako tiskovino kakršnekoli vrste, bodisi za svoj poslovni obrat, za reklamo, ali nameravate tiskati brošure, knjige, slike, mislite vselej na to, da dobite lep izdelek za najnižjo ceno.

Kako se to doseže, vé strokovnjak, ki izbere pravilen način tiska, da Vas zadovolji in da Vam prihrani nepotrebne izdatke.

Zato vprašajte

Delniško tiskarno, d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta števil. 16

Telefon števil. 21-32

SCHICHTOV
RADION
PERE SAM

**Tako preprosto kakor
A-B-C**

- a. Raztopi Radion v mrzli vodi
- b. Kuhaj v raztopini perilo
20–30 minut
- c. Izpiraj perilo najprej v gorki,
potem v mrzli vodi

... IN... BELEJŠE IN HITREJŠE !